

oia plecta dolor & passionu. **S**ecundo qz
 hanc e amor viri ad vxore vt amore ei amo
 ri matris pferat. ppter ea patre matrem
 et patriā derelinquat. Intra illis domini:
 Quobis relinquet hō rē. Hēn. ij. Sic xps
 tantū dilexit ecclesiā vt relinqueret quo
 dāmodo patres: qz cū in forma dei esset. l.
 equalis patri exinanivit semetipm rē. qz
 qz xps nec a p̄ris natura se diuiferit: nec
 eam in seminozauerit ex natura humana.
 Reliquit matrē ipaz sez deserēs moriēdo.
Reliquit patriā. s. celestē in munduz
 descendendo: vt dicat celum reliquisse in
 quātū naturā celestē vel angelicā non as
 sumpsit. **T**ertio qz maritus vxore ex ce
 lo magno corripit & castigat. Sic xps ca
 stigat ecclesiā tribulationibus eā exponē
 do: quod totū est ex amore vt sic pficiat &
 adulterio amore mōdo si adherat. **Q**uar
 to quia maritus vxori custodias ponit et
 dat: sic xps ecclesiā dat custodias angelo
 rum & platorū. **Q**uinto qz marit⁹ vxor
 ris gestus affat⁹ aspect⁹ ingressus et egres
 sus diligenter cōsiderat. Et sic xps p̄side
 rat opera mores & vias fidelīū vt tandem
 p qualitate sua remuneret vel puniat. Et
 dico specialr fidelīū: qz alij nō habebūt iu
 diciū. Hā qui nō credit iā iudicatus est.
 Debent ḡ ad ipsius sponsi gl̄iā itrouire rē.

Explicit liber sextus:

Incipit prologus libri septimi:

Quis fue
 rit inter vos ppheta dñi
 in visione apparebo ei. aut
 p somniū loquar ad illum
 Ihu. xij. Quia a deo hō cō
 datus est: ad quēdā finē supnaturalē q
 cōprehensioē ratiōis excedit: s; illd Esa.
 lriij. Oculus nō vidit de⁹ absq; te que p
 parasti expectantibus te. Finē autē opoz
 tet esse p̄cognituz his q habent actiones
 suas dirigere in ipm. Pluraq; alia cogno
 sci oportet q ad dictū finē expediūt: vt sūt
 articuli fidei vel gratie sacramēta ad quo
 rum etiam cōprehensioē nō sufficit rō na
 turalis. Necessariū profus fuit hōi ad sa
 lutem: vt de hōi tā subtilibus reb⁹ eru
 ditur a deo. Hñ d: Eccl. iij. Plurima su

pra sensum bonis ostensa sūt tibi. Sed qz
 lex diuinitatis est sanctissima. put beatus
 Dionisius docet: oportet qz reducant in
 sima p media in suprema: prefatorum in y
 sterioz noticia nō ē immediate. qbuslibet
 a deo inspirata: s; quibusdā primū subli
 mioribus viris: qz pphete vocati sūt & eis
 mediantibus ad alios deriuata. Hñ pphē
 olim vidētes vocabant⁹: qz videbāt qdaz
 q ceteri nō videbāt. Modus igit inspirā
 tiōis ppheticę q. s. de p̄fatis in ysterijs di
 uinitus sūt edocti: duplex in verbis ppo
 sitis fuisse declarat: Hā aut eis vigilantibus
 p visionē innotuerūt oracula: quēad
 modum tangit p̄mo cū dicit: Si fuerit inter
 vos ppheta dñi per visionēz apparebo ei:
 aut eis dormiētibus p somniūz appare
 re fantasmata quēadmodū sibiūgit dicēs:
 Aut p somniū loquar ad illum. Porro il
 la que p visionē oracula vigilantibus ap
 paruere pphētis: quōs qdē p quāsdā for
 mas sensibiles exterioribus rep̄ntabant
 aspectibus: & sic ad sensū danieli apparu
 it: sicut & Balthasar man⁹ qdā in pariete
 scribens: Dan. v. Quōs xpo p imagiarias
 formas eis oīsa sūt siue oīno diuinit⁹ im
 pressas: nō p sensū acceptas: vtputa si ali
 cui ceco nato imprimereñt i imaginatiōe
 colorū similitudines. Aut etiā ordinatas di
 uinitus ex his q sūt a sensib⁹ acceptę sicut
 Hieremias vidit ollā a facie acq̄lonis fue
 censaz: vt habet Hiere. i. Quōs vero p in
 telligibiles formas mentibus eorum im
 pressas illis innotuerūt: vt i illis p̄cipue pa
 tet: q sciētā vel sapiētā infusā a deo acce
 perūt velut salomō & apli. Et hinc ē q Au
 gu. distinguit triplicē visionē. s. sensibiles:
 imaginariā & intellectuālē. S; notandū ē
 q i visione sensibili vlt intellectuālī pphē si
 ue vidētes ipi neq; qz abstrahēbant a sensib⁹
 bus: cū aliqd p sensibiles spēs mēti rep̄re
 sentabat pphete: siue hōi spēs essent ad
 h spectatr diuinit⁹ formare: sic fuit rub⁹ ar
 dēs oīsus moysi: siue p alias causas eēt
 in esse pducte: s; fm puidētā dei ad des
 gnandū ppheticę aliqd ordinare: sic p ar
 cā noe xpi significabat ecclesia. Sicut nō erat
 necesse vt alienatio fieret ab exterioribus
 sensibus p h qz pphete mēs illustrabatur
 intelligibili lumine aut i formabat specie
 bus intelligibilib⁹: qz i nobis pfectū iud
 cium intellectus habet p p̄uersionē ad sē

6.

Liber septimus

ad res somnatas fides adhibenda: de facti modū tamē adaptatiōis attendere: q̄ sit p̄ similitudines p̄gruas sacre scripture doctoribus vtile reperit. Ad dū aut̄ in superioribus habitū in his etiā exēplis seruabimus exēpla. s. sub capitulis varijs ⁊ capitula vlt̄ materias sub alphabeti litteris ex ordine collocantes. **Capitulum: I**

Angeli quedam de diuinis secretis nobis reuelant ⁊ quedā nobis occultant: quod ostendit ex visioe imaginaria Esate q̄ habet Esate. vi. **U**bi vidit dominū sedēte sup̄ solū excelsū ⁊ eleuatū ⁊ plena erat om̄is dom⁹ maiestate ei⁹ ⁊ ea que sub ip̄o erant replebāt tēplum ⁊ seraphin stabant sup̄ illud: ser̄ ale vnt. ⁊ vj. alteri: duab⁹ velabāt facie eius ⁊ duab⁹ velabāt pedes eius ⁊ duabus volabāt. **H**ec ei visio a beato Hieronymo allegorice exponitur volēte p̄ sedentē sup̄ solū excelsū xpm̄ significari. **P**er solū at̄ excelsū ⁊ eleuatū significari angelos i q̄b⁹ dicitur sedere: fm̄ illud. **Ps̄. lxxij.** Qui se. su. che. rē. **P**er domū aut̄ sup̄ iorē ecclesiā triumphātē q̄ dei maiestate implet. **P**er tēplū vero inferius significanti inferiores creature. s. corpales q̄ inferiori mō participant diuinā bonitatem. **U**bi aut̄ sedētis sup̄ thronū facies diuinā signat essentia: ⁊ ea q̄ in eternitate fuerunt ante mūdi cōstitutionem. **P**er pedes x̄o signant ea q̄ post mūdi cōsumationem erunt in gloria beatorū ⁊ in penis dānatorū. **P**er media vero ea q̄ in cursu t̄pis medij agunt. **S**eraphin ḡ facies ⁊ pedes sedentis sup̄ thronū velare dicunt: qz in ysteria eterne deitatis ⁊ future beatitudinis et miserie eterne dānatiōis nobis ad plenū nō reuelant. **S**z duabus alis medijs volare dicunt: qz de his q̄ medio tpe agunt nos q̄tū opus ē ministerio angeloz̄ iſtrui mur: inf̄ q̄s seraphin p̄matū tenēt. **V**olab⁹ ergo eoz̄ p̄cessum reuelatiōis i nos demōstrat: quē etiā rectū motū ip̄oz̄ Diony. i. iij. c. de diuinis noibus nominat. **T**ertio angelī assimilant firmamētō ⁊ crystallō de q̄ habet i visioe imaginaria Ezechiel q̄ legit: **E**zech. i. vbi dicitur: Similitudo sup̄ capita aialū firmamētū quasi aspectus crystalli horribilis ⁊ extētū sup̄ capita eoz̄ desup̄. **I**n q̄ quidē visione de angelis fm̄ expositionē

Hreg. liij. ostendunt. **P**rimū ē eoz̄ celsitudo. ex eo qz dicunt eē sup̄ capita aialū. s. sup̄ mētes hoim̄ sensu vrentiū. **S**um⁹ ē in p̄nti vita in cognoscēdo aiales. i. sensuales: qz oīs n̄ra cognitio orit̄ a sensu. **H**ec etiā est itelligere sine fātaſmate: vñ qz ip̄i angeli q̄ sūt penitus in corporei neqz sensu apprehendūt: neqz etiā fātaſmatibus. i. imaginarijs formis representari habēt. **H**ic est qz eoz̄ nature sup̄ capita aialū sūt. **A**ñ de ip̄is **Ps̄. dicit. ij.** Methaphy. qz ita se habet intellect⁹ noster ad eos sic ocul⁹ nocti coracis ad lumē solis: qz scz̄ put sūt i sc̄ip̄is nob̄ q̄ aiales sum⁹. i. q̄ sensuales existim⁹ in cognoscibiles sunt q̄qz in se manifestis simi sūt. **S**ecūdo ostendit eoz̄ pulchritudo. **H**abent ei angeli duplicē pulchritudinē: vnā ex natura aliam ex gratia: p̄pter pulchritudinē ḡ nature hnt̄ similitudinē firmamētū: vñ ⁊ appellat̄ h̄ similitudo firmamētū. **F**irmamētū ei. i. celū stellarū habet puritatē: claritatē ⁊ incorruptibilitatē. **E**t in his tribus cōsistit naturalis pulchritudo angeloz̄. s. in puritate substantie: in claritate itelligētie ⁊ p̄peruitate vite. **A**ñ p̄pter p̄mū a beato dionysio vocant̄ angeli specula: p̄pter secundū vocant̄ lumina: tertiū x̄o h̄z angel⁹ qz ē in intellectual substantia: qz sicut dicit Diony. intellectuales substantie habēt vitā idēficiētē ab vniuersa corruptione materia ⁊ generatiōe mūde existētes. **S**z adhuc p̄pter plenitudinē grē angeli assimilant̄ crystallō. **E**t iō dicit q̄tū aspect⁹ crystalli. **L**icet crystallus ex fluida ⁊ mobili aq̄ sumat̄: p̄petua tñ vigoz̄ duricie solidatur. **S**ic licet angelica natura p̄mo per liberū arbitriū fuerit mobilis creatā: his tñ q̄ nō eeciderūt p̄ cōditoris gratiā immobiliter confirmata. **T**ertio quoqz ostendit eoz̄ fortitudo cū additur: horribilis. fortitudo ei angeloz̄ tanta ēvt merito nobis in corruptiōe positis horribilis dicat̄. i. ep̄a uescēda ⁊ terribilis sicut Hrego. exponit **H**ā p̄tōribus ab eis p̄curtiēdis nō solū timēda: s̄ etiā exhorēda est: s̄ sic ē exhorēdar̄ dura mal̄ sic inuenit̄ larga ⁊ dñfica bonis. **E**t iō subdit ⁊ extenti. s. ad iustos. **D**icitur etiā eē velut crystallus extētus. s. qz eoz̄ x̄o extēdit se ad oē t̄ps: oī ē m̄iorat̄ eis ex longo tpe: sicut ex senio sic debilitat fortitudo hūana. **T**ertio extēdit se ad om̄e corpus: qz om̄ia corpora q̄ ad motū locale

De vision

angelis ostendit ad naturā ⁊ ad beatitudinem. **U**bi dicitur: **U**bi vidit dominū sedēte sup̄ solū excelsū ⁊ eleuatū ⁊ plena erat om̄is dom⁹ maiestate ei⁹ ⁊ ea que sub ip̄o erant replebāt tēplum ⁊ seraphin stabant sup̄ illud: ser̄ ale vnt. ⁊ vj. alteri: duab⁹ velabāt facie eius ⁊ duab⁹ velabāt pedes eius ⁊ duabus volabāt. **H**ec ei visio a beato Hieronymo allegorice exponitur volēte p̄ sedentē sup̄ solū excelsū xpm̄ significari. **P**er solū at̄ excelsū ⁊ eleuatū significari angelos i q̄b⁹ dicitur sedere: fm̄ illud. **Ps̄. lxxij.** Qui se. su. che. rē. **P**er domū aut̄ sup̄ iorē ecclesiā triumphātē q̄ dei maiestate implet. **P**er tēplū vero inferius significanti inferiores creature. s. corpales q̄ inferiori mō participant diuinā bonitatem. **U**bi aut̄ sedētis sup̄ thronū facies diuinā signat essentia: ⁊ ea q̄ in eternitate fuerunt ante mūdi cōstitutionem. **P**er pedes x̄o signant ea q̄ post mūdi cōsumationem erunt in gloria beatorū ⁊ in penis dānatorū. **P**er media vero ea q̄ in cursu t̄pis medij agunt. **S**eraphin ḡ facies ⁊ pedes sedentis sup̄ thronū velare dicunt: qz in ysteria eterne deitatis ⁊ future beatitudinis et miserie eterne dānatiōis nobis ad plenū nō reuelant. **S**z duabus alis medijs volare dicunt: qz de his q̄ medio tpe agunt nos q̄tū opus ē ministerio angeloz̄ iſtrui mur: inf̄ q̄s seraphin p̄matū tenēt. **V**olab⁹ ergo eoz̄ p̄cessum reuelatiōis i nos demōstrat: quē etiā rectū motū ip̄oz̄ Diony. i. iij. c. de diuinis noibus nominat. **T**ertio angelī assimilant̄ firmamētō ⁊ crystallō de q̄ habet i visioe imaginaria Ezechiel q̄ legit: **E**zech. i. vbi dicitur: Similitudo sup̄ capita aialū firmamētū quasi aspectus crystalli horribilis ⁊ extētū sup̄ capita eoz̄ desup̄. **I**n q̄ quidē visione de angelis fm̄ expositionē

Angeli quedam de diuinis secretis nobis reuelant ⁊ quedā nobis occultant: quod ostendit ex visioe imaginaria Esate q̄ habet Esate. vi. **U**bi vidit dominū sedēte sup̄ solū excelsū ⁊ eleuatū ⁊ plena erat om̄is dom⁹ maiestate ei⁹ ⁊ ea que sub ip̄o erant replebāt tēplum ⁊ seraphin stabant sup̄ illud: ser̄ ale vnt. ⁊ vj. alteri: duab⁹ velabāt facie eius ⁊ duab⁹ velabāt pedes eius ⁊ duabus volabāt. **H**ec ei visio a beato Hieronymo allegorice exponitur volēte p̄ sedentē sup̄ solū excelsū xpm̄ significari. **P**er solū at̄ excelsū ⁊ eleuatū significari angelos i q̄b⁹ dicitur sedere: fm̄ illud. **Ps̄. lxxij.** Qui se. su. che. rē. **P**er domū aut̄ sup̄ iorē ecclesiā triumphātē q̄ dei maiestate implet. **P**er tēplū vero inferius significanti inferiores creature. s. corpales q̄ inferiori mō participant diuinā bonitatem. **U**bi aut̄ sedētis sup̄ thronū facies diuinā signat essentia: ⁊ ea q̄ in eternitate fuerunt ante mūdi cōstitutionem. **P**er pedes x̄o signant ea q̄ post mūdi cōsumationem erunt in gloria beatorū ⁊ in penis dānatorū. **P**er media vero ea q̄ in cursu t̄pis medij agunt. **S**eraphin ḡ facies ⁊ pedes sedentis sup̄ thronū velare dicunt: qz in ysteria eterne deitatis ⁊ future beatitudinis et miserie eterne dānatiōis nobis ad plenū nō reuelant. **S**z duabus alis medijs volare dicunt: qz de his q̄ medio tpe agunt nos q̄tū opus ē ministerio angeloz̄ iſtrui mur: inf̄ q̄s seraphin p̄matū tenēt. **V**olab⁹ ergo eoz̄ p̄cessum reuelatiōis i nos demōstrat: quē etiā rectū motū ip̄oz̄ Diony. i. iij. c. de diuinis noibus nominat. **T**ertio angelī assimilant̄ firmamētō ⁊ crystallō de q̄ habet i visioe imaginaria Ezechiel q̄ legit: **E**zech. i. vbi dicitur: Similitudo sup̄ capita aialū firmamētū quasi aspectus crystalli horribilis ⁊ extētū sup̄ capita eoz̄ desup̄. **I**n q̄ quidē visione de angelis fm̄ expositionē

angelis obediunt ad nutus vt Aug^o. dicit: Quarto innuit etiam eorum beatitudo ex eo qd sup capita animalia ad huc esse memorant. Bis enim p^ha b dicit vt ex prio ostendatur similitudo nature vt supra ostensum est: ex secundo incomprehensibilitas glorie. Quis enim vt Greg. dicit in carne corruptibili positus mente comprehendere valeat qd angelorum ineffabilis et sine fine leticia: que beatitudo sine defectu: vultu videre creatoris atq; in eis delectatio sue imitatio persistere: sup capita qd animalia sunt: qz nunc eorum gaudia sensu nostrorum mentium excedunt.

Capitulum:

II

Antichristiani

q^o antichristi sequitur erunt similes illis locustis de quibus habetur in visione beati Iohannis de Apoc. ix. vbi dicit qd vidit similitudines locustarum qd erant siles equis paratis in pluu et sup capita earum tanq; corone siles auro et facies earum sic facies hominum et habebant capillos sic capillos mulierum et dentes earum sic leonum erant et habebant loquas sic loquas ferreas: et vox alarum earum sicut currum equorum multorum currentium in bellum: et habebant caudas siles scorpionum: et aculei erant in caudis earum prout etiam in cere hominibus mensibus. v. et habebant sup se regem angelum abyssum cui nomen hebraice labadon: grece autem appollion: et latine huius nomen exterminas. In hac enim visione tanquam .xj. ditiones antichristiano. Prima erit desiderium nocendi. Antichristi dicit qd ille locuste. s. Imaginarie qd representabantur antichristiani erant siles equi etc. Qui primo loco locuste vocantur: qz salient in altum per superbiam et cadunt in terram per auaricia. Plus enim diligunt terrena qm celestia: qd significat crura locustarum qd sunt retro longiora. Tales sunt modo in ecclesia multi doctores et predicatorum. Antichristi. iij. Custodes tui quasi locuste et puuli tui quasi locuste locustarum. Jobel. s. Residuum cruce comedat locusta. Per crucem et intelligit humana corruptio qd mores deprauat: et qd non corrumpit malis moribus: sed decipit ab antichristianis predicatoribus. Qui predicatorum ad modum locustarum alre saltantur: sed cito cadunt: qz per Hellam et Enoch destruet praua doctrina eorum in cuius reificatione. Jobes baptista qd est bellus vt dicitur Mat. ij. Comedebat locustas. Et hinc

est qd virga moysi virgas magorum deuotabat: Exo. vij. Iste qd locuste dicit qd erant similes equis paratis in pluu: qz erunt cum impetu et sine discreto: curreret in concultatione electorum. Equi enim equaliter currunt et irruunt in hostes et ciues: et sic illi non attendunt quos opprimet et conculet dum non faciunt eorum voluntatem. Erunt qd similes equis propter velocitatem: atrocitatem et impetuositatem: que omnia ostendunt desiderium nocendi et exaltandi nomen antichristi. Secunda ditione erit gloria triumphi. Unde dicit super capita earum. i. sup doctores sive principes eorum tanq; corone. i. premia vel honores per victoria habita contra ecclesiam tanq; fuerit vera victoria inimicorum: sed reuera erunt corone. i. gloria seu victoria de precipitatioe sanctorum similes auro. i. vere sapientie: quasi diceret suis doctoribus victorias attribuet et ipsi eis premia eterna pmittent: de his qd per suam sapientiam ecclesiam vicerint. Sed reuera nec doctores eorum victorias: nec ipsi premia eterna recipient: sed vtriusq; eterna supplicia sentient. Tertia ditione erit studium apparendi per hypocrisim: dum dicit et facies earum sicut facies hominum: qz se exterius apparebunt boni sed interius erunt mali. Sunt autem in facie hominis tria. s. oculi nares et os: in quibus notantur intelligentia discretio et eloquentia quibus isti videbunt posse propter quod etiam multos seducunt. Antichristi facies eorum antichristiano predicato sicut facies hominum. i. intelligentes discreti et eloquentes apparebunt: sed tamen non vere erunt quod notat beatus dicitur supra. Quarta ditione erit cenatio malitiam suam abscondendi. Antichristi dicit qd habebant capillos sicut capillos mulierum. i. habebant crines femineos molles in vita lucentes et apparatus et ad terram dependentes in quo notat auaricia. Colla tegentes qd fallacia: qz sicut capilli tegunt turpitudinem ita isti suorum morum abscondunt impuritatem. Item capilli eorum sunt minores quos adherentes sibi decipient subtrahentes sibi vigorem fidei et virtutum subriles in malis sibi inuicem coherentes et ad inuicem se defendentes. Quia omnes tales erunt molles et fluxibiles in omni virtute sicut mulieres: et ideo dicit et habebant. i. habebunt capillos. i. discipulos adherentes sibi: sicut capilli adherent capiti qd sicut capilli mulierum molles efficiuntur et flexibiles ad omne malum. Quia

xxxix. Exterminavit eum aper a flua: id est anti xps q̄ dicit aper ppter ferocitate: siluaticus autē sine siluester dicit ppter inhumanitate. Sap. in. Ab itinere iusto abierunt in exterminium: id est in infernum.

Capitulum. III

Apostoli et apostolici viri assimilantur illis equis qui describuntur in visione imaginaria: que habet Zach. i. ubi dicit: Audi p nocte et ecce vir ascendens super equum rufum: et ipse stabat inter myrteta que erant in profundo: et post eum equi rufi et varii et albi. Hanc enim visionem Glosa sic exponit: Dicit enim q̄ per noctem in qua cernitur visio significatur mysterioꝝ obscuritas. Air autē super equum rufum saluator noster est. cuius vestimenta: id est caro rubea est sanguine passionis que sicut habet passibilis in equo rufo ostendit: ita i Apocalypsi is resuscitatus in albis demonstratur. Sic stat inter myrteta. i. angelicas potestates que erant in profundo: quia adhuc eodem in carne posito ministrabat. Post eum fuerunt autē equi: id est apostoli et apostolici viri: qui eorum mundum. i. orbem peragrabant. Quorum alij martyro rufi. Alij vita et doctrina et signorum diuersitate varii. Alij vero virginitate et doctrine integritate: et cordis puritate albi extiterunt.

Capitulum. III

Assumptio beate Marie describitur in apparitione illius mulieris de qua agitur in visione imaginaria beati Job. Apoc. xij. ubi dicit: Signum magnum apparuit in celo mulier amicta sole et luna sub pedibus eius et in capite eius corona stellarum. Ubi ostendit q̄ beata maria fuit assumpta vtiliter: sublimiter: mirabiliter: et honorabiliter. At illic quidem si consideres officium: quod s. ostendit in signo. Signum inquit magnum apparuit ergo beata virgo apparuit in celo: id est assumpta est vt esset nobis in signum. Sunt enim signa directiua sicut cruce in viujs et signa distinctiua sicut termini in agris et ostensiuia sicut circuli in tabernis. Unde beata virgo fuit signum magnum: id est magna significans. Ipsa enim nos dirigit sicut stella maris dirigit nauigates. Ipsa

nos a peccato diuidit: sicut facit auroꝝ que diuidit diem a nocte. Ipsa etiam pro nobis filio peccus et vbera ostendit. Unde ipsa est vt altera Mater que apud regem pro nobis assistit. **Secundo** fuit assumpta sublimiter si consideres situm: quia apparuit in celo scilicet empyreo et hoc fuit in assumptione. Ps. viij. Eleuata est magnificencia tua: id est virgo te magnificans super celos. i. super angelos. Et apparuit in celo tanquam regina in throno ad coregnandum seꝝ filio suo quod figuratum fuit. iij. Reg. ij. Ubi dicitur q̄ positus est thronus matris salomonis: que sedit ad dexteram eius. **Item** apparuit tanquam aduocata in curia ad interpellandum seꝝ pro mundo. Et figurata est in illa sapiente muliere thecutte que intravit ad interpellandum pro abfatione. **Item** apparuit tanquam hospita ad recolligendum scilicet ingredientibus: et ideo in assumptione eius cantatur euangelium de Martha que xpm recepit in hospicio suo. Intrauit inquit iesus in quoddam castellum et mulier quedam mar. no. ecce illud in. do. suam. Lu. x. Sic beata virgo hospita est celestis: recolliget et excipiet eos que saluant: que seꝝ significant in iesu ingredientibus: et ideo **Tertio** assumpta est mirabiliter et apparet si consideremus seꝝ quia mulier. Virum enim est valde q̄ mulier appareat in celo que hominem expulit de paradiso. Et nota q̄ beata virgo dicitur mulier discretioꝝ sexus: non corporis fractioꝝ. Eccl. xxvj. Sicut sol oriens mundo in altissimis domus eius. Ornamentum enim domus ecclesie est exemplum virginitatis eius. Et sicut sol oriens in alto existens illuminat mundum: sic maria in assumptione ascendens illuminauit celum que de domus dei. An Maria intererat illuminatrix. **Item** de muliere plis fecunditate non metit fragilitate: id est ipse xps ea mulierem vocauit: quod Job. xij. in cruce pendens dixit: Mulier ecce filius tuus. **Item** non ex peccatorum multiplicitate: sicut mulier que erat in ciuitate peccatrix: sed potius ex virtutum singularitate: Iudith. xj. Non est talis mulier super terram in aspectu pulchritudine et in sensu verborum. **Quarto** fuit assumpta honorabiliter: quod patet si consideres ornatum siue corpus: quia amicta sole: siue pedum que luna sub pedibus eius: siue capitis que in capite eius corona stellarum. xij. **Accē**

et ipsa est quas pparauit dñs filio dñi nri
i. rpo ps. cxxij. Elegit eū dñs i habita-
tionē sibi. Secūda est filij dei spūalis de-
sponsatio. ij. Cor. xi. Despōdi vos vni vi-
ro virginē castā exhibere xpo. In veteri
enī testamēto sumus pōsifex non ducebat
vrozē nisi virginem. Tertia spiritus san-
cti secundatio. Mat. i. Inuenta ē in vtero
habens de spiritu sancto. Quarta filij
dei conceptio et pcuratio. Esa. viij. Ecce vir-
go concipiet et pariet filiū et vocabif nomē
eius emanuel. i. nobiscū deus. hoc est i hu-
mana natura deus. Quinta est dei re-
fectio. Cant. ij. Dilectus me⁹ mihi et ego
illī q̄ pascitur inter lilia. i. inter virgines
vel inter vbera sine brachia virginis. Se-
xta ē dei meditatio. j. Cor. vij. Mulier in-
nupta et virgo cogitat q̄ sunt dñi vt sit sā-
cta corpore et spū. Septima ē in libro vi-
te inscriptio. Apo. iij. Habes pauca no-
mina in sardis. i. in virginibus que nō in-
quinauerūt vestimēta sua. i. corpora et nō
delebo nomina eorū de libro vite. Octa-
ua est celli ornatus et pulchritudo. Eccl. xlij.
Spēs celi gloria stellas. i. virginū que di-
cuntur stelle: qz de die nō lucēt: sed in ve-
spere incipiūt apparere. i. in pñti latēt: sed
in fine apparebunt qd sūt. j. Job. iij. Filij
dei sum⁹: sed nōdum apparuit qd erim⁹.
Nonā est pfecta xpi assimilatio: Apo. xlij.
Virgines ei sūt et sequūt agnū q̄cūqz
terit. Decima est noui cantici decantatio
qd sole virgines decantabūt. Apo. xlij.
Cantabunt scilicet cāticū nouū: ps. cxxvij.
Quō cantabim⁹ cāticū dñi in terra alie-
na. i. in carne corrupta. Undecima ē ma-
ioris fructus pmissio. Itā fructus tricesi-
mus promittitur coingatis: sexagesimus
viduis: centesimus autem virginibus:
Mat. xij. Duodecima est duplicis coro-
ne adeptio. Itā ipsis debet aurea et aureo-
la. j. Mach. iij. Omauerūt faciem templi
coronis aureis. Facies q̄ est nobilior et al-
tior pars corporis signat corpus virginalē
qd est nobilior et altius mēbrū ecclesie:
quā omauerūt nō tantū corona vna: s; co-
ronis aureis. Auream enī p charitate et
aureolam p virginitate recipiūt: h licz cō-
petant etiam alijs virginib⁹ tñ singularit̄
cōpetunt etiā beate marie. Et iō tales. xij.
stelle dicunt eē in corona capit⁹ ei⁹: qz ipsa
ē oim virginū pziniceria et regina. La. v

Avaricia assimi-
lat illi amphore quā pvisiones
Imaginarium Zacharias ppha
vidit vt habet Zach. v. Ibi ei legit q̄ cū
ppha petiisset ab angelo: Quid est h qd
egredit. Angel⁹ r̄dit: Hec ē āphora egre-
diens et dixi: hec ē oculus eoz in vniuersa
terra: et ecce talentū plūbi portabat: et mu-
lier vna sedēs in amphore medio et dixit: H
est impietas: et p̄icit eā in medio amphi-
re: et misit massam plumbeā in os eius. Et
ecce due mulieres egredientes spūs i alis
earū et habebāt alas quasi milui: et leuaue-
runt amphorā inter celū et terrā. Et infra
subditur: Iste deserūt amphorā vt edifice-
tur ei domus in terra sennaar. Et stabilia-
tur et ponat ibi sup basē suā. Hec enī visio
moralr fm verbū Hrego. sic exponit: quia
p amphoram intelligit auaricia q̄. s. velut
amphora p cupiditatis ambitū os cordis
apertū tenet. Hec etiā dicitur oculus eoz i vni-
uersa tra. Tū qz auaricia trēdit solū circa
visibilia et eterna. ps. xvj. Oculos suos
strauerūt declinare in terrā. Tū qz auari-
cia habet oculos aptos circa terrena: sed
circa celestia clausos. An licet sint hebe-
tes et ceci in bonis: tñ i malis sūt pulgiles
et astuti. Per talentū aut plumbi intelli-
gitur auaricie grauitas. Aggrauat ei aua-
ricia grauit̄ et vehemēt̄ cor auari. ps
liij. Filij hominum vsqz q̄ graui corde sūt.
Qua autem mulier. i. impietas i medio am-
phore sedere dicitur: significat qz auaricie sem-
per impietas tenet. Sed qz massa plūbea
in os eius mittit: signat qz impietas auari-
cie peti sui pondere grauat. vel forsan si-
gnificat qz in auaris vitiiū lingue domina-
tur: qz ppter lucrū dicūt mendacia et pu-
ria et hmōi. Per duas autē mulieres intel-
ligunt duo vitia impietati auaroz cōiun-
cta. s. supbia et vana gloria: q̄ in aliis id est
opib⁹ suis dicunt habere spūm malignū:
qz. s. in actiōibus suis sathane volūtati de-
seruiūt de q̄ dicit Mat. xij. Tū imund⁹ spī-
ritus exierit ab homie ambulans p loca i
aquosa querens rē. Unde eaz ale dicunt
esse sicut milui q̄ semp student rapine pul-
lorū. et iō diabolū designat q̄ semp inten-
dit ad rapinā bonoz et captiuitatē puulo-
rū. i. hūilū sine debilitū. An supbi et vani
gloriosi habent alas ad modū milui: qz. s.

nam. Sed iste caude habent capita in qui bus nocent: Et hec sūt exempla maiorum quibus minores corrumpunt et occidunt sequentes: siue in luxuria siue in auaricia: siue in quocunq; alio vitio. ¶ Ca. VII

Confortat deus

hominē ad bene operandū pro mittēdo premiū et certificando de eo. Cuius exemplū apparet in visione abrae. de qua habet Gen. xv. In qua dmo pmittitur premium: qz dicit q factus ē ser mo domini ad abraam et visionem dicēs: Noli timere abraam. Ego protector tuus et merces tua magna nimis. Dixitq; abraam: Dñe deus quid dabis mihi ego vadā absq; liberis et fili? pcuratoris dom? mee iste damascus esse qz ad diditq; abraam: Tibi autē non dedisti semē: et ecce verna culus meus heres me? erit. Statimq; ser mo domini factus est ad eum dicēs: Non erit hic heres tuus: sed qui egredietur de utero tuo ipm habebis heredē. Eduxitq; eum foras: et ait illi. Suspice celus et nume ra stellas si potes. et dixit ei: Sic erit semē tuum. Dixitq; ad eū: Ego domin? q edu xi te de vr chaldeoz vt darem tibi terram istam et possideres ipsam. In quibus ver bis aduerte q dominus ad confortanduz abraam fecit ei q̄tuor promissioēs de quibus Apłs ait Gal. iij. Abrae dicte sūt promissiones etc. Prima fuit de mercede ope ris. cum dixit: Noli timere etc. Primo eum cōfortat excludendo timorem. Noli inquit timere. Secundo eū securat pmit tendo ptectionem. Ego inquit ptector tu us. Ps. xxv. Esto mihi in deum ptecto rem et vere timere non debent: qui tales p tectorem habent. Ps. lv. Dominus mihi adiutor nō timebo: quid faciat mihi ho mo. Tercio eū letificat pponendo mer cedem. Sed attende qualem mercedē pro mittit bene operanti in persona abrae: qz mercedem certā: qz ego. s. q̄ decipere vt fal lere nō possum. Item mercedem ppiā: quia merces tua. Sic enim est omniū ge neraliter: vt sit etiā cuiuslibet singularit. Item mercedem copiosam: quia magna nimis. Nam nec oculus vidit: nec auris audivit nec in cor hominis ascendit que p paravit deus diligentibus se. Secun da pro missio fuit de successione heredis:

quia dixit ei domin? Qui egredietur de ve ro tuo ipm habebis heredē. In quo signa tur q datur vnicuiq; illa hereditas expro ppijs meritis nō ex alienis. Nam meriti ho minis est ei sicut fillus cui debetur heredi tas. An Apłs. j. Co. iij. Anus q̄sq; ppiā mercedē accipiet fm suū laborem. et loqui tur de adultis secus ē de parvulis. Tertia promissio fuit de multiplicatione semis nris. Dixit ei ei: Suspice celū et numera stel las si potes: sic erit semen tuum. Per stel las celi possunt intelligi angeli qui sūt in celo. Per semē vero meritū vite ex quo. s. recolligunt fruct? mercedis ecclesie. Tūc enī semē hominis ad modū stellarum celi multiplicatur quando homo p vite meri tum in celo angelis coequat. Vel quia stel le celi sunt incorrupte lucide magne: et tū in apparentia parue. Tūc enī semē homi nis ad modū stellarū celi multiplicat: quā do meritū operū eius est incorruptū p in tentionē: lucidum p discretionem: magnū per dilectionē: s; apparentie parue p hu militatem. Quarta promissio fuit de ter ra promissionis. An dixit: Ego domin? q edu xi te de vr chaldeoz et dabo tibi ter ram istam. Terra ista est corpus qd tūc pacifice possidet vir iustus: quā do p diu nam gratiaz est de vr chaldeoz eductus: id est de incendio carnis. Chaldei enī sūt motus carnis: quoz vr. i. incendiū est con cupiscentie inflamatio a q nisi hō diuina gratia eruatur nō potest terrā corporis sui pacifice possidere. Secūdo abraā certi ficatus est p sacrificiū. s. de promissione im plenda. Petuit enī signū nō ex diffiden tia pmissionis: s; scire volens modum im pletionis dicēs: Ande scire possum q pos sessurus sim eā? Et tūc iussit vt offerret sa crificiū vt in ipso sacrificio signum acciperet. Ande precepit ei vt immolaret vaccā et caprā et arctē et omnia trima et insuper turturē et colūbā: q sequenti mane accepit omnia hec et diuisit p mediū: et vitales ptes contra se altrinfecus posuit: au es aut non diuisit descēderūtq; volucres celi sup cada uera et abigebat ea abraā. Cūq; sol occu buisset sopor irruit sup abraā et horroz ma gnus et tenebrosus inuasit eū: et istud fuit aliqua pars signi dati. Hoc ergo est sacri ficium iusticie qd deo offerri debet. Nam in vacca significat obedientia: et h dz eē tri

hasset sol. sop. ir. sup. abraā. et hor. mag. et tre. inua. e. Sepe em̄ post sacrificium boni operis vel deuore et feruentis orōnis ne p elationē mēs eleuet occidit sol. i. eringuitur feruor deuotiōis et irruit in aniam sopor tozporis: ita vt ania quasi seipsam magno supore horreat et q̄si q̄daz tenebra timoris et dubitatiois eam inuadat. Et h̄ facit deus vt ipsam in humilitate p̄seruet ne fructū sacrificij. i. boni opis meritū p elationem pdat. **Capitulum VIII**

Contēplatiuavi
ta qualis esse debeat ostenditur p exemplū in somnio iacob q̄s de scribitur Gen. xxviii. Abi dicit q̄ vidit in somnis scalam stantē sup terrā et cacumē eius tangens celū: et angelos quosq̄ dei ascendentes et descendentes p eā: et dominū in ianua scale dicentē sibi: Terrā in qua dormis tibi dabo et semini tuo. Erigatq̄ semē tuū quasi puluis terre et dilataberis ad orientem et occidentē et septentrionē et meridie. In q̄ quidē somnio pmo tāq̄m cōtemplatiuoz virus q̄ est charitatis. Hec em̄ scala est per quā ad celos ascendit: hec ex vna pte stat sup terrā. s. quātū ad amorē p̄mi. Alia autē. s. summitas attingit celū. s. amor del. vtraq̄ enī pars ptinet ad vitā cōtemplatiuam. Cū Beda dicit q̄ p̄platiua vita ē amorē dei et p̄mi tota mēte retinere. Hec cōtemplatiua scala ē scriptura diuina que q̄dem stat sup terrā in quātū ē practica instruēs de humanis: s̄ sumitas attingit celū in quātū est speculatiua instruens de diuinis. Hec tangit terrā q̄tum ad testamētum vetus in quo p̄mittēbant tpa. Alia. s. celum h̄o attingit quātum ad nouum in q̄ p̄mittunt celestia. Huius scale duo latera: sūt sensus l̄alis et sp̄ialis. Sūt etiaz huius scale. xij. intercalaria q̄ opozet p̄dicatores siue p̄platores ascendere. s. confessio: orō: gr̄a p̄actio: intellectus p̄seruatio: dubioz in q̄silio: littere expositio: p̄dicatio: p̄dicandi discretio. s. p̄uētis altitudinibus infima: eterne pene cōminatio: glorie p̄missio: p̄dicatiois obseruatio: eonstantie fortitudo i. p̄seris et aduersis. Huius scale innitens ē d̄s sicut suo spiraculo: q̄s. ab eo inspirata. Ap̄ls. ij. Timoth. iij. D̄s scriptura diuinit̄ inspirata et. Hec sic suo speculo in q̄a p̄platiuis aspiciat et co

gnoscat. j. Cor. xij. Videm̄ nūc p speculū et. Quidā autē dicūt q̄ scala p quā marie ascendūt virt p̄templatiuā et deuoti h̄oies ē crux x̄pi: h̄ licet fuerit sup terrā materiāli ter erecta: virtualit̄ tū fuit vsq̄ ad celum porrecta: q̄ p ipsam nobis ē celi ianua aperta. Duo autē latera scale huius fuerūt duo p̄cipalia ligna ei⁹: vnū p altū: aliud pertransuersum. Gradus huius scale sunt pene quas x̄ps sustinuit. s. in capite spinaz cōronationē: i. facie sp̄itoz sedationē: in manibus clauoz cōsolationē: in dorso et corpore flagelloz x̄berationē. In latē lāce ap̄tionem: in pedibus clauoz p̄forationem: in q̄bus oibus aīa deuota et pudēs mirāda cōtēplatur: huic scale innitens ē d̄s in passione: sic h̄o innitit suo cubiculo q̄z ea dormiuit p mortē. Alia scala h̄ vt q̄dā exponunt est claustratiū p̄niā: cuius duo latera sūt vilitas et aspitas: p vilitatē nec gloria affectat: nec iḡminā formidat: p alperitatē h̄o mollia p̄tēnūt: et molestias p̄pendūt. Hec scala stat sup terrā h̄itatioē: et attingit celū p̄uersatioē. q̄dus autē ei⁹ sūt septē virtutes q̄ enumerant. ij. p̄tri. j. Hos inq̄t curā oēm subinferēs miserate in fide v̄a virtutē. In virtute autē sciam: i. sciētia aut abstinētia: in abstinētia patientiam: in patientia aut pietatē: in pietate aut fraternitatis amorē: in amore aut fraternitatis charitatē. Huius scale innitit d̄s: sic exemplar suo exēplato: q̄z ip̄e dedit exēplum viuēdi in paupertate obedientia et castitate. Alij autē exponūt q̄ h̄ scala ē brā virgo q̄ sup terrā fuit p̄tēptū mūdanoz celum attingēs suscipiēdo d̄cū: tūc enī inclinauit celos et descendit. huius scale latera sūt hūilitas et obedientia: gradus fuerūt in ea donoꝝ et virtutū: huic innitens est d̄s si cut suo thalamo in lectione: p̄s. xvij. Ip̄e tanq̄ sponsus p̄cedens de thalamo suo. **S**ecō tangit in h̄ somnio iacob cōtemplatiuoz motus. Motus em̄ p̄platiuoz trip̄lex ē s̄m Diony. s. rectus et obliquus et circularis. Rect⁹ ē mot⁹ tangit p angeloꝝ. i. p̄platiuoz ascensū: obliquus tangit p descensū: q̄z ille q̄ ascendit sursum cū descendit motū suū reflectit et obliquatur cū subdit: Dilataberis ad orientē et occidentē septentrionalē et meridionalē. Per has quattuor ptes celi circularit̄ d̄s mor

trudo sub tam parua spē tota latet. Et po-
nūt quidā exemplū sicut in parua pupilla
oculi totus mons magnus recipit vel vi-
detur. **Tertiu** ē q̄ totū corpus p̄ os ho-
minis intrat nō diminutū eadē potētia vt
quidā dicunt qua claufo vtero de virgine
exiit et etiā de sepulchro. **Quartū** ē q̄
comedis nō consumptū et nō diuisū. Et po-
nūt aliqui exemplū in sensu visus sicut vi-
ros herbe ab oculo videntis quasi qdā ei⁹
cibus suscipit: nec tñ ipsa herba minuitur
vel diuidit. **Quintū** ē q̄ ab imūdis tan-
gitur sine p̄agione sui: sicut lumē solis re-
cipit in re fedā nec tñ fedat. **Sextū** ē q̄ a
pluribus sumit et in plurib⁹ locis cōfici-
t: nec auget tñ vel minuit: sic si multe can-
dele ab vna accendantur illa vna propter
hoc nec minuit nec auget. **Septimū** ē q̄
est ibi quātitas sine quāto: cui⁹ exempluz
pp̄te nō ē i natura dare vl alicubi repire.

Capitulum:

De mōes affimi

Dantur illis locustis: de quibus
agitur in visione sancti Iohannis
Apoc. ij. Abi dicitur q̄ exierūt locuste
in terrā et data ē illis potestas sic habent
potestatem scorpionis terre: et p̄ceptū ē illi ne
lederēt fenū terre nec oē viride neq̄ oēm
arborē nisi tñ hoīes q̄ nō habēt signū dei
in frontib⁹ suis. **Abi** p̄mo nota demonū
elationē p̄ similitudinē locustarū. assimilā-
tur enī demones locustis et p̄pter ascensū
sup̄bie: q̄ locuste in altū salūt: et sic demō
p̄ sup̄biā Esa. xliij. In celū ascendam etc.
Itē p̄pter casū ruines: q̄ locusta post sal-
tū nimū cadit. Esa. xliij. Quō cecidisti de
celo lucifer etc. **Itē** p̄pter p̄tinationē ma-
licie q̄ notat in longitudie crurū postero-
rū: q̄ semp in malicia p̄fuerāt. **Secūdo**
atēde demonum tentationē: q̄ exierūt in
terrā. i. ad tentandū hoīes: et dicitur exire
s. a dei ordinatiōe. **De** enī tētatiōes nr̄as
ordinat in bonū nostrū et p̄fectū. s. ab hac
intentiōe diabol⁹ exit: q̄ in suis tētatiōib⁹
nō nostrū p̄fectū: s. casū et detrimētū intē-
dit. Exierūt etiā de celo vbi creati fuerūt
sc̄z de empyreo: q̄ fuerūt eiecti p̄ sup̄biā
in terrā. i. ad tentandū hoīes q̄ habitant
in terrā: eos enī q̄ sūt in celo tētare vel mo-
lestare nō p̄nt. **Uñ** pars eorū relicta ē in h
acre calliginoso ad tētandū nos q̄ sum⁹ in

terra. **Tertio** p̄sidera diuinā p̄missionē:
q̄ data est illis p̄tās. i. tentandi p̄missionē:
Grego. Licet diabolus afflictionē iustoz
semp appetat: tamē si ab auctore nr̄o pote-
statē nō accipit ad tētatiōis articulū: nul-
laten⁹ cōualefcit. **Seq̄t**: Sicut habēt po-
testatē scorpionis terre. Scorpiones sic Ho-
sa dicit facie blandiūf: s. cauda p̄gūt oc-
culte. Et ita faciūt demones tētantes: q̄
a p̄ncipio porrigūt delectationē: et i fine
inducūt cruciatū et afflictionē: et sicut non
sentit punctio acis: sic nec p̄ctio scorpio-
nū: s. postea paulatim diffūdit p̄ totū cor-
pus et morit p̄ctus: et sicut decepti a demo-
nibus q̄ peccāt nō sentiunt deceptionē
sed tādē miserabiliter puniunt. **Proū. v.**
Fauus distillās labia meretricis et nitidi-
us oleo guttur eius: nonissima autē illius
amara quasi absinthiuz. **Quarto** nota
diabolice malicie refrenationē: q̄ p̄ceptū
est illis ne lederēt. Et hoc p̄ceptū ē demo-
num refrenatio ne tñ noceāt quātū vellēt
vel quātū possent si p̄mitterent: q̄ nullus
eis possit resistere. Restringit autē eorū
potestas p̄ electos et saluandos: q̄ nox qui
dam sūt incipientes et isti intelligunt p̄ fe-
nū: quidā vero p̄ficientes et isti p̄ viride.
Quidā x̄o p̄fecti: et isti p̄ arborē designā-
tur. Et nota q̄ nō dixit ne eos p̄citerēt si-
ue tangerēt: s. ne eos lederēt: q̄ sancti et p̄-
cutiunt interdū exterius et tangunt interi-
us. i. dū tentant: s. nō ledunt in mētibus
sc̄z vt petis p̄sentiat: vel vt finalit̄ p̄cāt:
Job. ij. Dixit dñs ad sathan: Ecce in ma-
nu tua ē: veruntū aniam illi⁹ serua. Et per
ista tria designant tres ordines saluādo-
rū. i. **Ho**e Daniel et Job. i. cōingati q̄ terre
adherent et designant p̄ fenū. Et cōtinen-
tes q̄ virozē corpis seruant. Et iō designā-
tur p̄ viride. Et plati q̄ designāt p̄ arborē
quaz rami refrigeriū p̄stant alijs. **Est** er-
go sensus: p̄ceptū est illis. i. demōib⁹. i. co-
artata est potestas eorū ne lederēt fenū ter-
re. i. cōingatos in ania: s. in corpore affli-
gant et iterdū corporalia auferāt: neq̄ oē
viride. i. p̄tinentes vigore pudicitie viren-
tes: neq̄ omnē arborē. i. p̄latos folijs ver-
borum suoz alios sanātes: et fructus ope-
rum satiātes: vmbra exēploz vel cōsolati-
one alios recreantes: nisi tantū homines
ab humo dictos. i. carnales. i. Corin. ij. iij.
Cum sit inter vos zelus et contētiō nonne

mor euangelioꝝ quam predicant: siue ppter qu ad duplicem intellectū scripturarū quas explanāt: siue propter quattuor mūdī partes quas suis doctrinis illustrant: que etiam significantur per quattuor quadrigas: Zach. vj. **T**ertio ponitur tropus s. similitudo que competit eorum perfectio: quia similitudo erat animalū. In antimalibus enim est perfectio: motus et sensus: quia scz sancti doctores vigēt sensu discretionis: et motu boni operis. Ipsi enī sunt animalia quibus dñs manū sue largitatis aperit: et eis benedictionē sue gratie affluēt infundit. Ps. cxxliij. **A**per tu manū tuam et imple omne animal benedictione.

Secundo introducuntur hec animalia vt figurata. habebāt enī q̄tū ad cōmūnē figuram similitudinem hominis. Et premititur q̄ similitudo hominis erat in eis: siquidem in sanctis doctōib⁹ est similitudo hominis. i. christi. vnde Grego. dicit q̄ sancta animalia hec non essent nisi christi similitudinem habuissent. Competit ergo omni sc̄to doctōri vt assimilētur christo homini: sicut illud Mat. xij. **O**mnis scriba doct⁹ in regno celozū similis est homini patrifamilias. i. christo. Debet enim christum imitari et ei assimilari in viuendo: sicut Paulus faciebat qui dicebat Gal. ij. **A**nno autē iam nō ego: viuit vero in me christus. **I**tem in docendo siue pdicando: sicut idē dicit. j. Cor. iij. **R**os predicam⁹ xpm crucifixū rē.

Item faciendo. j. Cor. xj. **I**mitatores mei estote sicut ego christi. **I**tem in patiendo. vnde idē Paulus Gal. ij. dicit: **C**hristo cōfirmus sū cruci. Deinde describitur horū animalium figura specialiter quo ad partes eozū s. quo ad facies: quo ad manus: et quo ad pedes. **P**rimo enī quo ad facies pōit q̄ erat in eis quadruplex figura. s. hominis et leonis a dextris. vituli siue bouis a sinistris: sed aquile desup. **P**er has ergo quattuor facies dicuntur quidam mystice pfiguratos quattuor euāgelistas. s. per facie hominis Mattheus: qui ab humana christi generatione euāgelium iesu xpi rē. **P**er facie ho leōis Marcus: quia a rugitu deserti euāgelium incepit dicēs: **A**op clamāt in deserto. **P**er facie autē bouis Lucas: quia sacerdotio Zacharie incepit principiū dicēs: **F**uit sacerdos qdā rē. **M**ā sacerdos erat boues imolare: **S**z p aq̄le facie Jobes accipit: q̄ ceret al-

tius cōtēplādo voluit. sūm enī agelium ab eterna verbi generatione inchoādo dicēs: **I**n principio erat verbum et **A**bbū erat apō deum rē. **D**icit autē q̄ q̄tuoꝝ facies vni: qz omnes quattuor euāgeliste locuti sunt de vno. s. de christo. vel ille quattuor facies cōpetūt vni. i. xpo. **Q**ui sic dicit Glo. **M**at⁹ ē vt hō passus ē vt vitulus: resurrexit vt leo: ascēdit vt aq̄la. **E**t ideo sicut **H**er. **A**bbū et leo dicitur eē a dextris: qz xpi natiuitas et resurrectio erūt omnīū generalit̄ leticia q̄ p dextrā intelligit: s. vitulus dicitur esse a sinistris: qz mors xpi ap̄tis tristitia fuit: q̄ tristitia pertinet ad sinistra: qz sinistra dicitur qd adūsū deputam⁹ vt dicit glosa. **A**quila autē dicitur esse desup: quia ascensionē xpi significat in altū: sicut illud Ps. lxxvj. **A**scēdisti in altū. **J**ob. xxxij. **R**unqd ad pceptū tuū leuabis aquila. **M**oralit̄ autē doctor ecclesiasticus debet esse vt hō sicut rōnem viuēdo. **S**cdm rōnē dico a deo p fidē illuminat⁹: et sicut diuina pcepta regulatam. iuxta illud Ps. xcij. **B**eat⁹ hō quē tu cruciā do miner: et de lege tua docueris eū. **I**tem dicitur esse vt leo: cōtatiōib⁹ resistēdo: et aduersa nō metuēdo: **P**rou. xxvij. **I**ust⁹ quasi leo cōfidens absqz terrore erit. **I**tem vt vitulus se ipsū sacrificādo de talib⁹ vitulis dicitur Ps. l. **T**unc imponent super altare tuū vitū.

Item dicitur esse vt aquila sublimitate pteplādo: vt alios ad pteplationē et amorē dei puocādo. **Deut. xxxij. S**icut aq̄la puocās ad volādū pullos suos. **A**l dicitur doctor eē vt hō p prudentiā: vt leo p fortitudinē: vt vitulus p tēperantiā: et vt aquila p iusticiā. **Q**uidā ho vt dicit Hiero. p quattuor facies intellexerūt quattuor elementa q̄ dicuntur inesse vni. qz in vno corpore hoīs vniunt. vñ q̄ / uis in mūdo maior sint disticta: in mūdo tū in mōdi. i. in homine sūt vnita. **A**lij ho p has quattuor facies q̄tuoꝝ principales accipiūt aīe passōes. s. gaudii: tristitiā: spēs: et timorē. quarū qdā sūt de bono vt gaudium de p̄senti bono: et spes de futuro. **A**lie sunt de malo. s. vel p̄senti vt tristitia: vt futurū vt timor. **E**t tō quedā dicunt esse a dextris: qdā ho a sinistris. s. sup has dicitur rō eas modificās et regulās: et tō facies aquile dicitur esse desup. **E**t nota q̄ iste facies dicuntur extēte desup: qz in omnib⁹ lītētō et pteplatio sc̄oz sup se rēdit. sicut dicit Grego. **I**tem describitur figura eozum quātū ad manus: quia habebant manus ad modū

onem: quando scilicet animus intendit in
 visibilibus que etiam imaginatio non no-
 uit. vnde in hoc gradu ponit absoluta co-
 sideratio intelligibilium: in que per sensibi-
 lia denentur. Quintus est supra ratio-
 nem quando diuina reuelatione cognosci-
 mus que humana ratione cōprehendi nō
 possunt. vnde in hoc gradu ponitur contē-
 platio intelligibilium que per sensibilia in-
 uentri non possunt: sed tantū per rationes
 capi possunt. Sextus est supra rationes:
 quando scilicet ex diuina reuelatione co-
 gnoscimus ea que humane ratiōi repugna-
 re vident: sicut ea que dicunt de mysterio
 trinitatis. vnde in hoc gradu ponit consi-
 deratio intelligibilium: que ratio nec inueni-
 re nec etiā capere pōt. Quarta pēna est
 dei intuitus: id est ipsa contemplatio diuine
 veritatis: et in hac contemplantis vola-
 tus finitur. Quia huius cōtemplatio finis
 est totius humane vite. vnde Aug⁹. dicit i
 .j. de trinitate q^o contemplatio dei pmit-
 tur nobis vt actionū omnium finis atq^{ue} eter-
 na perfectio gaudiorū. hic autē cōperit no-
 bis impete: videlicet per speculū in entg
 mate. Et ideo est quedā inchoatio ill⁹ bea-
 titudinis. Sed nota q^o dicit q^o listarū quat-
 tuor pennarum due tegebant corpora ani-
 malium: quia q^o diu sanctorum doctorum
 anime corporibus reguntur. i. q^o diu sunt i
 hac vita indigent ad contemplatiuā vitā
 duobus predictorū. s. virtute morali. Hā
 a corpore exuta anima nec sensibilibus pas-
 sionibus: nec rerum corporalium tumulti-
 bus inquietabitur vel impediēt. Et tō nō
 indigebit virtutibus moralibus: que ha-
 bent huiusmodi impediētia reprimere v^l
 sedare. Item indiget gradu considerati-
 onis: q^o scz in hac vita non potest anima i-
 mediate leuari in contemplationes diuine
 veritatis: sed potius per quosdam gradus
 in ipsius contemplationem cōsurgit. Due
 autem alie penne inuicē iungebātur: qz. s.
 in alia vita videbit de⁹ ficuti est: et erit act⁹
 et cōtēplatio mētis cū vno intuitu diuine ve-
 ritatis. vñ Aug⁹. dicit q^o nō erūt in patria
 cogitatioēs nre volubiles ab alijs in alia
 cūtes atq^{ue} redeūtes: s^l totā sciētiam nrām
 vno simul aspectu videbim⁹. Duab⁹ ḡ pē-
 nis corpora tegeunt. qz. s. virt⁹ et gradus cō-
 tēplatiō⁹ necessaria sūt q^o diu aia moralis b
 corpore tegit. Due ḡ penne iungunt: qz. s.

in visione beata mentis actus et contēpla-
 tio vnico et simplici intuitu diuine verita-
 tis perficitur. vel iste quattuor penne qui-
 bus anima in contemplatione leuaf. sunt
 ille quattuor contēplationes quas Beat⁹
 Bernardus in libro de consideratione po-
 nit: quarū prima est admiratio maiestatis.
 Secūda ē consideratio iudiciorū dei. Tertia
 est recognitio beneficiorū. Quarta est cōsi-
 deratio promissorū. Quarū due dicūt cor-
 pora tegere: qz opta et tecta sūt anime q^o diu
 maner in corpore. s. immēstas diuine maie-
 statis: et abfusus iudiciorū dei. due ḡ in-
 uicē iungunt. s. pmissa et beneficia. Hā p-
 missio beneficiorū sūt: et beneficia pmissa con-
 ferunt: s. pmissio pmitit ad cōsolationē.
 beneficiū ḡ subsequit ad satisfactionem.
 Sed fm beatū Hrego. quattuor iste penne
 scōrū animalū sūt amor et spes: et iste due
 inuicē cōiungunt: qz scz sancti viri et amāt
 que sperant: et sperāt q^o amāt. Alie ḡ due
 sunt timor et penitētia. et iste due tegūt: qz
 timor et penitētia ab omnipotētē dei ocu-
 lis mala preterita abscondūt. Secūdo no-
 ta pennarū situationē: qz habebāt pēnas i
 quattuor pth⁹. Hā pēna amoris est in ce-
 lo: pēna spei est in deo: pēna penitētie ha-
 bet locū in mūdo. penna timoris est de iher-
 no. Sed attēde q^o man⁹ dicit esse sub pen-
 nis in quattuor partibus: qz nec amor: nec
 spes: nec timor: nec penitētia est sine opere
 efficac. Nam amor: ex dato ostēdit: spes ex
 merito concipitur: penitētia ex debito satif-
 facit. timor a malo retrahit et isuper ad bo-
 nū cōpellit. fm illud Eccl. xv. Qui timet
 deum faciet bona. Al si pēnas intelligā-
 tur cōsideratioēs mētis: tūc sunt in quat-
 tuor partib⁹: qz aliqui sancti cōsiderāt vbi
 fuerūt scz in pctō: et sic replent merore. alij
 qñ ḡ vbi sūt. s. in mūdo: et sic affligunt do-
 lore. quādoq^{ue} ḡ cōsiderāt vbi erūt. s. i iu-
 dictio: et tūc sollicitant timore. Quādoq^{ue}
 aut vbi nō sūt. s. in celo: et ex hoc inflāman-
 tur amore. Et ista fm Hrego: sūt in moralit.
 sunt quattuor genera compunctionum q^o-
 bus mentes sanctorum hominum vehē-
 menter afficiuntur. Tertio nota penna-
 rum connexionem: quia iuncte erant pen-
 ne eorum alterius ad alterum: scilicet fm
 Hrego. quia predicatio amoris virtus et sapiē-
 tia charitatis et concordie pace solantur.
 Quis enī sancti viri diuersitatem habeāt

te cum carbonibus desolatorijs: vñ vasta
toribus fm̄ aliam litterā. **I**tem qui sancti
ficant purificando. fm̄ illud: Sanctifica
bit eos in igne etc. **Ps.** cxxix. Cadent su
per eos carbones: in ignem deijcies eos in
miserijs non subsistet. **I**tem qui adiuvāt
inflammādo. fm̄ illud: Habens carbo
nes ignis sedebis super eos et erunt tibi in
adurozū. **T**ertio inflammātur ad modū
lāpadarū. vñ de subditur: Et quasi aspe
ctus lampadarum. In lampadis enim re
quiritur mundicia vasīs. et iō fit de vitro
copia liquoris vñ de implect oleo euidētia
fulgoris: et ideo suspendit i alto: que tria
signāt in sc̄tis viris puritatē carnis: deuo
tionē mentis: et claritatē siue fulgorē sac̄te
opinionis. vñ **Glosa** dicit q̄ sanctorū aspe
ctus est quasi lampadarū: q̄ opinionō bo
nā a lumine alioꝝ longe lateq̄ diffundūt.
Cant. viij. Lampades ei⁹ lampades ignis
atq̄ flāmarū. **Q**uarto sūt inflammāti ad
modū fulgurū. et ideo subdit: Et erat visio
discurrens i medio animalū splēdor ignis:
et de igne fulgur egrediet̄. Sic i medio ani
malū. i. in cordib⁹ sc̄toꝝ: q̄ medi⁹ loc⁹ at
tribuit̄ cordi: fm̄ illud **Ps.** xxi. Factum
est cor meū tanq̄ cera liquefens in medio
ven. etc. est visio cōtēplatiōis dei nō p̄ sim
plicē mētis intuitū. sicut ē in patria vbi de
us immediate videt̄: s̄ est visio discurrens p̄
rationis discursū. pur inuisibilia dei a crea
tura mūdi p̄ ea que facta sūt intellecta cō
spiciunt̄. vñ de discurrunt ex creaturā q̄ sūt
effectus dei. pcedendo in cōtēplatiōē cre
atoris. et in hac cōtēplatiōē est splendor et
ignis et fulgur. quia sc̄z in cōtēplatiōē
sanctorū fulget splendor diuine cognitio
nis. **Ps.** cxxviiij. Mirabilia opa tua: et a
mea cognoscer nimis. **Esa.** lxxij. Implebit
splendorib⁹ animā tuā. **I**tem ardet ignis
diuine dilectiōis. **Ps.** cxxviiij. In medita
tione mea exarscēt ignis. **I**tem fulgurat
gelus fraternae saluatiōis. **Mā** in sc̄to viro
illuminato et inflammato in cōtēplatiōē ac
cendit̄: gelus etiā fraternae salutis vñ egre
ditur fulgur. i. verbū pdicatiōis vñ exēplū
puerlacionis. primoꝝ corda terrēs: illumi
nās: pcutiēs et accēdēs sicut fulgur. **Al** no
ta q̄ in medio animalū. i. in sanctorū cordi
bus est splendor ignis cū ardent in amore
dei: et splēdor fulguris cū in dilectione fer
uēt. primo. **Al** fm̄ **Glosā** ē in sc̄tis visio dī

currens cū meditatur scripturas: qz dū hi
storias discurredo pcurrit: spūsc̄ti sacra
mēta cernūt: s̄ est in illis splēdor ignis vñ
cōtēplāf res diuinas: qz in tali cōtēplatiō
ne mēs inflammāf ebaritate: et illustrat̄ verit
tate: s̄ splēdor fulguris est in eis dū cōsīde
rant res creatas. vñ **Hego.** dicit: Quācū
qz creaturā inspiciū⁹ dei noticiā fulgurat̄
dū in creaturis se creator manifestat. **I**tem
doctor ecclesiastic⁹ assimilari debet illi an
gelo forti. de quo habet in visioe Jobis:
Apoē. r. vbi dicit: Audi alii angelū fortē
descendētē de celo amictū nube et iris i ca
pite ei⁹: et facies eius erat sicut sol: et pedes
eius tanq̄ colūna ignis: et habebat in ma
nu sua libellū apertū et posuit pedē dextrū
suū sup mare: sinistrū hō sup terrā: vbi no
tatur octo: que doctor ecclesiastic⁹ d̄z hēre.
Primū est obediētia p̄ quā assimilē an
gelo. **Mā** p̄cipua est in angelis obediētia
creatoris. **Ps.** cii. B̄dicit dño oēs an
geli ei⁹: potētes virtute q̄ facitis verbū eius
ad audiendū vocē sermonis ei⁹. **Abi** nota
qz ex obediētia dura iniūera qdā puocan
tur ad irā et murmurāt et maledicūt. cōtra
qz dicit: Benedicite domino. Quidā hō
ad implēdū se ipotētes et infirmos dicit et
asserūt. cōtra quod dicit: Potētes virtū /
te. Quidā hō qz audiūt implere differūt
et negligūt. et cōtra hoc addit: Qui facitis
vrbū ei⁹. **Iaco.** j. Estote factores verbū
et nō auditores tātū. **Alij** qñqz se excusāt qz
nō intellexerūt siue audierūt. cōtra qz sub
infertur: Ad audiendum vocem sermonis
eius. Sunt ergo veri obediētes ad modū
angeloz: intēti ad audiēdū: p̄mpti ad obe
diēdū: virtuosi ad exequēdū: ināsuētī ad
sustinēdū. Et talis angelus debet esse do
ctor ecclesiastic⁹. **Malach.** ij. Reges req̄rēt
ex ore ei⁹: qz angel⁹ dñi exercitūū est. Se
cundū est patiētia. vñ d̄: Fortē. s. i. tolerā
do. vel fortē in operādo et expugnādo. sic
fuit Judas machabē. de quo dicit. j. Ma
chab. ij. Judas machabē fortis virib⁹ a
iunētute sua sit nobis p̄ncep militie: et ipē
aget bellū ppli. Tertiu est humilitas: q̄ no
tāf cū dicit̄: Descendentē. s. per humilita
tē de celo. i. de altitudine superbie. de q̄
dicitur **Esa.** lxxij. In celum cōsēndā: et sup
astra cell exaltabo solū meū. **Al** p̄ descēdē
tē de celo. i. de altitudine cōtēplatiōis ad
ministeriū actionis. **Q**uartū est miserico
d̄ 3

Liber septimus

dia que notatur cũ dicitur: Amictũ nube. Assimilat enĩ misericordia nubi: eo q̄ re- frigeriũ prestat. fm̄ illud: Eccl. xxv. Spe- ciosa misericordia dñi in tpe tribulationis q̄si nubes plu. in tpe sic. Quintũ est iustit̄ia. vñ dicit: Et iris in capite ei⁹. Et sic i- ri- de est cerule⁹ color: adiunct⁹ igneo: ita i do- ctore vel plato debet misericordia iusticie sociari. ps. lxxxiij. Misericordia ⁊ veri- tas obuiauerũt sibi. Nec ergo iris miseri- cordie ⁊ iusticie debet esse in capite. i. in pre- lato siue p̄ncip̄. Sextũ est sapietia: q̄ nõ / tatur cũ dicit: Et facies ei⁹ sicut sol. Assi- mlatur ei sapiet̄i soli: nõ solũ ratione claritat̄ / sed etiã ratione firmitat̄: fm̄ illud Eccl. xv / vij. Nõ s̄cat⁹ in sapietia sua manet sic sol. Attribuit etiã sapietia facies: q̄ sic dicitur / Eccl. vij. Sapietia dominis lucet in vul- tu ei⁹. Septimũ est affectionũ recitudo: que notat̄ ibi: Et pedes eius sicut colũna / ignis. Notant enĩ affectiões in pedib⁹: s̄ / erectio domus ⁊ alioꝝ sustentatio in colũ- na: sed feruor ⁊ incẽsto in igne. i. amoris: ⁊ / ideo ex his colligit⁹ doctor ecclie debet eẽ / affectuosus: ad celestia erect⁹: alioꝝ suste- / ratiuus: ⁊ ad spũalia feruidus. Eccl. xlvij. Surrexit Helias quasi ignis ⁊ c. Octauũ / est p̄fecta doctrina: q̄ requirit tria. i. vt do- / ctõ sit erudit⁹ videlicet in sacra scriptura: / qd̄ notat̄ p̄ hoc q̄ habebat libũ apertũ. / Itẽ q̄ sit opofus: vt qd̄ de ore p̄dicat ope / impleat: qd̄ notat̄ p̄ hoc qd̄ habebat i ma- / nu. Itẽ q̄ sit discret⁹: q̄ aliter dõ p̄dicare / carnalibus ⁊ petõib⁹ q̄ significant̄ p̄ ma- / re: Et aliter iustis firmis ⁊ fructuosis q̄ si- / gnificant̄ p̄ terrã vel p̄ mare seclares. p̄ ter- / rã xõ religiosi significant̄: vel p̄ mare exi- / stentes in aduersitate. per terrã existentes / in p̄sp̄tate: q̄bus omnib⁹ diuersa exhor- / tatio cõgruit. vñ angelus alũ pedẽ supra / mare ⁊ alũ supra terrã dicit̄ posuisse. vel / pes dexter est amor dei quo calcãt mare. i. / amaritudo ⁊ aduersitas seculi. pes sinister / est amor primi qui debet calcare terrã: id / est omnia terrena primoꝝ saluti postpone- / re. Proverb. xij. Qui negligit damnu p̄ / pter amicum iustus est. Itẽ doctor Ecclie / stasticus debet esse similt̄ illi candelabro / quod describitur in visione Zacharie que / habetur Zach. iij. Et dicit̄ ecce candelabũ / aureũ totũ: ⁊ lampas eius super caput spũ- / us: ⁊ septem lucerne eius super illud: ⁊ se-

ptem infusoria lucernis que erant super ca- put eius: ⁊ due oliue super illud vna a de- xteris lampadis: ⁊ alia a sinistris. Sic q̄ ecclesiasticus doctor esse debet vt candelabum luminofum per sapientiã. aureũ: totum per iusticiã: sed lampas christus sup- caput eius per obedientiaz vel sup caput eius. i. mentẽ fulgens per gratiã. septẽ au- tem lucerne sunt septem virtutes: sc̄ tres theologicẽ ⁊ quattuor cardinales. septẽ ve- ro infusoria sunt septẽ spiritus sancti dona quibus septem lucernis. i. septẽ virtutib⁹ oleum gratie siue perfectionis infunditur. Nam dona perficiunt virtutes: due oliue sunt due vite fructuose. i. meritorie. i. contẽ- platiua a dextris: ⁊ actiua a sinistris: que omnia debent esse in perfecto ecclie do- ctore. Itẽ doctrina catholicoꝝ doctorũ differt a doctrina hereticorum: sicut disse- rebant illi duo calathi: qui describuntur i visione. Hier. que habet Hier. xliij. vbi dicitur: Osten dit mihi domin⁹ ⁊ ecce duo calathi pleni ficis positi ante templum do- mini. Calathus vnus ficis bonas habe- bat nimis: vt solent ficus primi esse tem- poris: ⁊ calathus vnus habebat ficus ni- mis malas que comedi nõ poterant: eo q̄ essent male. Isti enim duo calathi sunt do- ctina catholica et heretica: sed doctrina ca- tholicorũ doctorũ est calathus bonis ficu- bus plenus. i. bonis verbis ⁊ sinceris: q̄ / les solent esse fructus primi t̄pis. i. similes doctrinis ⁊ verbis p̄betarũ qui fuerunt tpe prioris testam̄ti. Itã doctrina noui te- stamenti nõ discordat a veteri fm̄ intelle- cum mysticũ. Al fruct⁹ primi t̄pis sunt do- cumenta apostolorũ et discipuloꝝ qui fue- runt in ecclia primitiua quibus moder- ni doctores catholici non discordant. S̄ calathus altus est hereticorum doctrina cõ- tinens pessimas ficus. i. pessimas ⁊ errone- as opintones. vnde a catholicis virtis co- medi. i. recipi vel acceptari nõ possunt: eo q̄ pessime sunt. Sed ambo calathi dicunt̄ esse ante templũ dñi: quia vtraq̄ doctrina p̄palata ẽ in ecclia xpi q̄ vna accepta ⁊ altera reprobata sit.

Capitulu: XII

Dona spũs sancti sunt septẽ q̄ a septem opposit̄ vi- tijs euacuantur: ⁊ hoc ostendit̄

er somno pharaonis: quod habet Hesi. xij. ubi dicit qd vidit pharao somniū. Putabat enim se stare sup fluvium de quo ascēde bāt septē boues pulchre & crasse nimis: et pascēbant in locis palustrib⁹. Alie quoq; septē emergebant de flumine sede cōfecte / q; macie & pascēbant in ipsi⁹ amnis ripa i locis vbererrimis virentib⁹: deuorauerunt / q; eas quarū mira species & habitudo cor / porū erat. Moraliter sūnt? est spūsaner⁹. de quo Apoc. vi. Quidit mihi fluvii aque vine splēdidū tanq̄ crystallū pcedente de sede dei & agni. i. de substantia patris & filij. de hoc flumine ascendit septē boues. i. septē dona que dicunt? ascendere: q; nos ascēdere faciūt: & designant in bob⁹: q; s. faciunt nos bonoz opey fructib⁹ abūda / re: sicut boues terrā. Dicunt autē pulchre in q̄trum animā spiritūaliter informāt. Mi / nis autē. i. valde crasse dicunt: eo. s. q; ani mā mirabili dulcedine & virtutū abūdan / tia implent. Loca autē palustria in quibus pascunt? sunt humilia corda. de his septem donis dicit Esa. xj. Requiescet super eum scilicet christum humilem spiritus domini: spiritus sapientie & intellectus: spiritus sci entie & pietatis: spiritus cōsilij & fortitudi nis: & replebit eū spūs timorū dñi. Per septem autē boues tenues et sedas intelli / guntur septem vitia que designant in bo / bus qui terram vertunt: quia scy cor depi / munt & terrenis actionibus inuoluunt: s; emergunt de flumine. i. de instabilitate & flu / xibilitate mentis humane. sensus enim et cogitatio humani cordis prona sunt i ma / lum ab adolescētia sua: vt dicit Hesi. viij. Dicuntur autem fedē: quia mentes scy ho / minis maculant: & conuersationem defor / mant. Itē sunt confecte macies: q; euacu / ant pinguēdinem gratie & virtutū. Itē pascuntur in ripa amnis. Amnis enim cō / tinue fluens est vita humana: cui⁹ due ri / pe sunt: spiritus & caro. in quibus sunt lo / ca vbererrima & virentia. s. diuerse potentie anime: et diuerse partes corporis. in quib⁹ est viroz. i. vigor virtutis. sicut in intellectu vir⁹ cognoscitina. in volūitate vir⁹ appeti / tiva & sic de alijs. Sicut in partib⁹ corporis si te sūt vires aīe vt in oculis vis visua i au / rib⁹ vis auditiva: & sic de alijs. nec est aliq; particula corporis in qua nō sita sit aliqua anime vis: vnde ista sunt loca virentia: id

est viribus spiritualibus plena. Itē sūt loca vbererrima per abundantia actionū. Nam in intellectu abūdan cogitatioes: in volūtate affectioes: in fantasia imaginatio / nes: & sic de alijs. In istis s; p̄tib⁹ se uiri bus pascunt? septē vitia: q; auaricia pascit in visu. vnde vocatur cōcupiscentia oculo rum. s. Job. ij. Itē gula pascitur in gu / stu: luxuria in tactu: superbia in aperitu. Est enim superbia appetitus p̄rie excellē tie & sic de alijs vitijs. Itē deuorat bo / nes spectolās. i. spiritus sancti dona. Nam plenu dinē sapiētie deuorat luxuria: quia facit spiritualia desperare. Itē animalis. i. carnalis homo non percipit ea que sūt spi / ritus dei. Donum x̄o intellectus deuorat gula: quia generat hebetudines sensus cir ca intelligibilia vt dicit Gregorius. xxxj. Moralium. Donum vero scientie deuorat auaricia: quia peruertit rectum iudicium dum auar⁹ in dicit temporalia esse eternis p̄ponenda in eis finem suum constituēs: sed donum pietatis deuorat inuidia v̄en / uolentiam excludens. Donum autem con silij deuorat ira qua ad omnia precipitant? ducit qd est cōtra s̄illū: s; donū fortitudi nis deuorat accidia: q; reddit mētē debile & gra uē. Donū aut timor⁹ deuorat & excludit su / p̄bia: q; p̄sup̄tiosū & audacē fac: s; s; Bre. j. Mora. alit accipiūt ista vitia donis oppo sita: q; sapiētia deuorat stulticia: stulticiā hebetudo: scientiā ignorantia: pietatē ou / ricia: mētis consiliū precipitatio: fortitu / dīnem torpor: timorē vero superbia siue p̄ / sumptio. Sed notandum circa predictū somnium: q; sicut dicunt somniorum inter p̄tes: somnia que apparent hominib⁹ de bobus ad variam referuntur significatio nem. Nam aliquando referūtur ad homi / num potestatem. vnde in somnio vt dicunt boues masculini generis principes plerū / q; significare solent. Et ideo si quis somni et q; sedeat super bouem rubri coloris inue niet potestatem: sed egrotabunt filij eius & viroz. Itē si somniat quis q; in alia re glione pascat boues tricornes aut quadri / cornes: princeps intrabit terram illam: et subiugabit eam sibi tot annis quot erant cornua. Aliquando vero referuntur ad temporum qualitatē sicut ex somnio p̄ / fato: sicut pharaonis apparē: quod Joseph interpretatus est dicens q; per se.

Liber septimus

ptem boues pingues significabant septem
anni ubertat. p septē ho macilēras septē
anni sterilitatis. vñ dicit somnoꝝ interp
tes q si q̄s in somnio inuenerit vnū pigū
bonū aut plures: boni vberes anni eū cō
plectent r p̄ficiet in ope suo. Si ho vitu
lū macrū aut bonū eiūdemodi: subdide
ritq̄ eos sibi annū vñ annos malos inue
niet r famē r detrimentū r paupertatē r te
nuitatis rationē. Quādoq̄ autē referun
tur ad diuitiarū p̄spiratam. Hā si q̄s se
somniaet lac bouinū comedere: inueniet in
crementū r diuitias maiores. Et si q̄s som
niet q̄ coriū houis inuenerit aut tulerit:
diuitias magni principis hereditabit. Et
si quis somniet q̄ bouē i domo sua occide
rit: p̄ quātitate carnis inueniet thesaurū
principis eū timore. Itē si q̄s somniet se
tollere de sanguie bouis aurū inueniet p̄
cipis. hec dicunt somnioꝝ interpretēs. Sed
q̄ id qd dicitur ratione nō fulciūt: eadē faci
litate cōtemnit a plerisq̄ q̄ dicit: Sec^o ta
mē est de somno p̄paradis: de quo teste scri
ptura: certum est q̄ fuit immisū a deo. Di
xit autē Ioseph p̄paradī auditio p̄dicto sō
nio: sōnū regis vnū est: que factur⁹ est de
us ostendit p̄paradī.

Ca. XIII

Euangeliste fi
gurati sūt p̄ illa quattuor aīalia:
q̄ in visioe imaginaria sūt ostensa
beato Iohanni: Apoca. iij. vbi dicit i me
dio sedis r in circūitu sedis quattuor ani
malia plena oculis ante r retro. Et aīal p̄
mū simile leoni. r scdm aīal simile vitulo.
r tertiu aīal habēs faciē quasi hominis. r
quartū animal simile aq̄le volanti. Et q̄tu
or animalia singula eoz habebāt alas se
nas. Abi nota cōgruitatē similitudinis.
Primo p̄pter locū: q̄ in medio r in cir
cumitu sedis. Per sedē intellige cetū pla
toꝝ in q̄b^o de^o residet. alios p̄ eos dirigē
r iudicans. Ps. lvi. Regnabit de^o sup
gētes: de^o sedet sup sedē sc̄ctā suā. Quat
tuor igit aīalia. i. q̄tuor euāgeliste dicunt
esse in medio r in circūitu ist^o sedis: q̄ sc̄z
eoz doctrina ipsi plati fulciunt r p̄tegunt
tur. sed in medio sedis erāt quō in circū
itu: vñ in circūitu quō in medio: Ad hoc
sc̄z q̄ sedes planiciem latā r amplā habere
videbatur: vt dicit Glofa. Et sup planiciē
sedis erāt aīalia q̄i doctores p̄sidentes. vel

subt^o quasi colūne sustentates in circūitu q̄
si excurbie custodientes r p̄regētes sedē.
r b̄ tāgit Glofa. Ex quibus colligit q̄ ipsi
euāgeliste sūt fidelium doctores sustentato
res: custo des r p̄tectoꝝ. Sec^o nota cō
gruitatē metaphore p̄pter numerū: q̄ q̄tu
or aīalia erāt: r hoc cōpetit euāgelice con
scriptio: q̄ quattuor euāgella cōscripte
runt. vñ ipsi sunt quattuor fabri q̄ arma ec
clesie fabricauerūt q̄b^o se muniāt r hostes
expugnēt. de quib^o Zach. j. Ostēdit mihi
dñs quattuor fabros et dixi: Quid isti ve
niūt agē? Qui ait dicēs: Hec sunt comua
q̄ vētilauerūt Iudā. Itē cōpetit eoz nu
merus euāgelice diuulgationis: quia. i. co
rū euāgella sūt p̄ q̄tuor p̄tes mūdi diuul
gata r portata. vñ ipsi sūt q̄tuor equi va
rū rufi albi r nigri: q̄s misit dñs vt pambu
larēt terrā. Zach. j. Itē cōpetit quattuor quadr
ge egrediētes de medio duorum morium.
Zach. j. Itē ipsi sūt veteres r q̄tuor circu
li aurei q̄bus arca dñi portabā r mensa.
Tertio cōpetit eoz numer⁹ euāgelice in
structionis: q̄ sc̄z eoz euāgelia instruit nos
de quattuor. i. de credēdis: de faciēdis: de
fugiēdis r de appetēdis. Credēda enī sūt
articuli fidei sacramēta r testamēta operā
da sūt p̄cepta cōsilia r misericordie opera
fugiēda sunt: peccatū: infernus r purga
toꝝum Appetenda sunt virtutes: sapiētia
r vita eterna. vñ ipsi quattuor euāgeliste
sūt quattuor colūne q̄ sustentant velū. i. ec
clesiā. Tertio est cōgrua hec similitudo
p̄pter aspectū: q̄ plena oculis aī r retro.
i. hñtia cognitionē de his q̄ de^o fecit i p̄
cipio et de his q̄ factur⁹ est in fine vel ante
et retro. i. veteris et noui testamēti. vñ hñ
ntat⁹ et deitat⁹ xpi vñ virtutū r vitioꝝ. vñ
bonoꝝ et maloꝝ: vel gaudioꝝ celi et sup
plicioꝝ inferni. Om̄ enim istoz vñ ante
r alterum retro debet esse. vel q̄ alterum
altero dignius. vel quia alterum fugien
dū: r alterū appetendū. Philip. iij. Que
retro sunt obliuiscēs: ad ea que sūt p̄iora
ertēdes meip̄m: ad destinatus p̄sequor ad
brauiū eterne vocatiōis. Quarto est simi
litudo congrua p̄pter distinctiōis modū:
q̄ aīal p̄mū simile leoni. i. Marc^o. r scdm
aīal simile vitulo. i. Lucas. r tertiu animal
habēs faciē hominis. i. Matthe^o. quartū
animal simile aq̄le volanti. i. Iohānes.
Cuius expositionis rō dicta ē supra ca. xi.

Deuision

Ades gen
p̄mōtia. r b̄ ostend
eoz Iohānis q̄ ha

In visione Ezechielis. Si queritur cū Ezechiel primo ponit hominē. secūdo leonē. tertio vitulū. quarto aquilā: quare iohānes hūc ordinē nō seruauit? Ad qd dicitur qd ezechiel seruauit ordinē historie. Et hūstus ei pmo fuit natus vt hō: et postea terribilif p̄dicauit vt leo: deinde immolat^r est vt vitul^u: tandē ascēdit in celū vt aquila. Hūc ordinē p̄uidit Ezechiel spū. p̄pheticō illu/stratus: et ideo sic ordinauit aialia sua. Iohānes xō qd hec oīa iplēta vidit nō iā or/ dinē geste rei narrare voluit sed magis ad fidē ip̄m iuitare. et nō vitulū: nō hominē: nō aquilā sed leonē p̄posuit: vt cognita for/ titudine xp̄i p̄ fidē resurrectionis ascēdāt se/ curi: ad vitulū. i. ad fidē passionis. postmo/ dū ad hominē. i. ad fidē natiuitatis. ad vl/ timū ad aquilā. i. ad fidē ascensionis xp̄i et/ deitatis ipsius. Hora q̄ qd debet vir euan/ gelic^u sū esse leoni i liberalitate et magna/ nimitate. B̄te vitulo in carnis mortifica/ tione et labor p̄pessione: simil^u homi in mā/ suetudine et discretiōe. et similis aquile vo/ lātū in celestiu cōtēplatiōe et tp̄alium despe/ ctione. Quinto est cōgrua p̄pter volat^u in/ strumentū. Instrumentū enī volat^u ē ala: q̄ m̄plex erat in quolibet. Hā quattuor/ animalia singula eozus habebant alas se/ nas. sex ale sūt sex opa misericordie sp̄ualis q̄ in h̄versiculo cōtinent: Cōsule castiga re/ mitte solare ser ora. Debet etiā doctor euā/ gelic^u habere sex alas. i. sex opa instructio/ nis: quib^u sex instruct^u reddat ad p̄dicati/ onis officiu exercendū. Prima ala ē lex/ naturalis. secūda lex moysi. tertia p̄phaz. quarta doctria euāgelica. quinta doctria/ apostolica. sexta expositoꝝ doctria. Post/ sunt etiā iste sex ale referri ad vitā actiuaz. i. ad sex opa misericordie corporalē: q̄ no/ tant^u Mat. xxv. Esuriunt et dedisti mihi mā/ ducare et. Istis enī alis volat^u in celū. vel/ p̄ sex alas intellige cognitiōe et cōtēplati/ onē operum sex dier^u: quibus anima vo/ lat in altum: quia per ipsas creaturas ele/ uatur in cognitiōe dei et p̄tēplatiōe: fm/ illud Ro. j. Inuisibilia dei a creatura mū/ di p̄ ea que facta sunt intellecta cōspiciun/ tur et.

Ca. XIII

Fides generat
penitentia. et h̄ ostenditur ex visi/ one b̄i Iohānis q̄ habet Apo/

ca. viij. vbi dicit: Prim^u angelus tuba cecl/ nit et facta est grādo et ignis mixta in san/ guine et missū est in terrā: et tertia ps arbo/ rū cōbusta est: et omne fenū viride cōbustū/ est. Primus angelus p̄t dici fides q̄ est/ prima virtus. vñ p̄udēt^u: Prima petit/ campū dubia sub forte duellit. Purgatura/ fides: et hec duo facit. i. grādiu et ignem. Per/ grandinē significatur timor inferni. Per/ ignē dolor et cōtritiō peti. Et hec duo/ facit fides qm̄ miscet sanguine. i. pctō. Hā/ anima illuminata p̄ fidem cognoscit penā/ peccati. i. qd obligatur penis inferni. vñ tū/ met^u dolet. Sz qz h̄ duo quodāmodo ex il/ bero arbitrio oriuntur: ideo dicit tuba ce/ cinit. i. ex voluntate penitētis hec duo/ pdu/ rit. et hoc est quod sequit^u qd tertia pars ter/ re et tertia pars arbor^u: et omne fenū viri/ de cōbustū est. Per terrā intelligit penā/ na bona quoz tres sunt partes. P̄tia ē p̄/ etatis in primū. secūda necessitatis in se/ ipsū. tertia est voluptatis in corp^u. P̄tia/ hec tertia pars cōburitur in vere penitēte. Per/ arbores vero status cōtēplatiuoz in/ telligit ac designat. Cuius tres sūt ptes. Prima est desideriu oratiōis. secūda studiu/ lectiōis. tertia exercitiū actionis. Et/ hec cōburitur. Per fenū xō viride signa/ tur voluptas carnis: iuxta illud Esa. xl. Omnis caro fenū: et omnis glia ei^u quasi/ flos feni. vnde omne fenū cōburi dicit^u: qz/ omnis voluptas carnis per dolorē penitē/ tie abijcit: Ap̄ls Gal. v. Qui chisti sunt/ carnē suā crucifixerunt cum vitijs et concu/ piscentijs.

Ca. XV

Audia beator^u
designantur in illis aquis quas/ p̄ visionem vidit Ezechiel. Sz enī/ Ezech. xlviij. Ecce aque redūdantes a late/ re dextro. cum egredere^t vir ad oriētē qui/ habebat funiculum in manu sua: et mensus/ est mille cubitos et traduxit me per aquas/ vsqz ad talos. Rursum mensus est mille et/ traduxit me per aquā vsqz ad genua. Rur/ sum mensus est mille et traduxit me p̄ aquā/ vsqz ad renes. Et mensus est mille toren/ tem quem non potui pertransire qm̄ intē/ muerunt aque profunde torentis: qui nō/ potest transuadari. Per aquas redūdā/ tes torentis intelligit delectationes gau/ diosas et copiosas quibus sancti viri in ce/

D 5

Liber septimus

lo fruuntur. Unde in Ps. xxxv. Torrens voluptatis tue potabis eos. Et dicitur redūdātes: quia interior animā replebūt et ex ea ad corpora redūdābūt. Dicunt etiam a latere dextro: per quod intelligit celestis patria. sicut per latus sinistrū vita p̄sens. Cant. ij. Leua eius sub capite meo: et dextera illius amplexabitur me. Tres autē primi millenarij signāt tria gaudia electoꝝ in patria que finita sunt et aliquaten⁹ p̄nt a sanctis cōprehēdi. primū venit ab infernis vbi vidēt iusticiā dei adimpleri. de quo multū gaudiū est eis: fm̄ illud Ps. lviij. Egredient̄ cū viderit iudiciā. Esa. lrvj. Tunc videbis et affluēs et mirabitur et dilatabitur cor tuū. Tertius venit de celo de locunda et grata societate. Esa. lrv. Eruborabo in hierusalem et gaudebo in populo meo. Sed quartū millenariū quod nō pōt transuadari est gaudiū ineffabile de diuine maiestatis visione. Esa. lxiij. Oculis non vidit deus absq̄ te q̄ preparasti expectantibus te. Aliqui tamen exponunt q̄ tres millenarij qui transuadari possunt et mensurari: sunt tres sensus scripture. s. historicus: allegoricus et tropologicus. Sz quartus millenarius qui nō potest transuadari est quart⁹ sensus. s. anagogicus qui ē de secretis celoꝝ: que nō possunt in hac vita cōprehēdi. Al̄ fm̄ alios: per primū millenariū aque pertingentis ad talos: intelligitur gratia incipientiū: qz in talis est hominibus inchoatio. per secundū millenariū aque pertingentis vsq̄ ad genus: intelligitur gratia p̄ficiētiū: qz in genib⁹ ambulatio. s. per profectū virtutum. Ps. lxxvij. Ibunt de virtute in virtute. Per tertium millenariū qui erat vsq̄ ad renes intelligitur gratia predicantiū: qui tanq̄ viri p̄fecti debent deo spirituales filios generare. Nam ex renibus est generatio. Apo. Lox. i. In christo enī iesu per euāgelii ego vos se. Sz p̄ torretē q̄ nō pōt trāsuaadari: intelligit gl̄ia beatoꝝ que ineffabilis est. Ca. XV

Hereses a diabolo procedunt et hoc ostendit in visione beati Iohis q̄ habet Apo-

calyp. viij. vbi dicitur: Cecidit stella de celo magna ardēs tanq̄ facula: et cecidit in tertiā partē fluminis: et in fontes aquarū. nomē stelle dicit absinthiū: et facta est tertia pars aquarū in absinthiū et multi homines mortui sūt et aquil: qz amare facte sūt. Hec stella magna fuit diabol⁹ qui cecidit de celo. i. de loco angeloz vbi creati sunt. Esa. xliij. Quō cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris. Et quis iste casus fuerit a principio: tñ hic introducitur vbi de hereticis agitur qui diu postea fuerūt in ecclesia: ex eo q̄ casus suus de celo causa est. p̄ter quā ipse inducit hereses et de peccat⁹ terat: vt. s. impediat hoīes ne illuc vadāt vñ ipse cecidit: et sic in casu hereticoꝝ et petoꝝ casus ipse diaboli quod damno de renouatur sicut causa in effectu. Vel ideo dicit cedere: qz tunc quādo. s. hereses introduxit contra ecclesiam acrius incipit defendere. vñ tñ apparuit malum ei⁹. Luc. x. Aldeba sathana sicut fulgur de celo cadentē. Diabolus autē dicit stella p̄ter scientiā. sed dicit magna p̄ter potētā et potestātē. Ardēs autē tanq̄ facula: p̄ter inuidiā. Sap. ij. Inuidia diaboli mors introiit in orbem terrarū: et cecidit in tertiā partē fluminis et in fontes aquarū. dicitur diabol⁹ cadere dū homines cadere facit. Fōtes autē sūt magistri et doctores hereticoꝝ q̄ dicit heresiarche. Flumina enī a fontib⁹ oriunt⁹ et postea currūt in mare. Et sic ab heresiarcbis discipuli nascunt⁹ q̄ postea sequētes magistros suos corruūt in infernū. A que fōtium sūt ppli ab eis decepti. i. credētes doctrinis eoꝝ. Apo. xvij. Aquas q̄s vidisti. vbi meretrix sedet ppli sūt et gētes et lingue. Fōtes igit et flumina sunt omnes heretici et mali christiani q̄ sub tertia parte hominū continent⁹. Hā p̄tia ps est totalis infidelitū puta paganoz vel in deorum fētū ad fidē christi. Alta est totalis infidelium puta catholicoꝝ. tertia ipsoꝝ hereticoꝝ qui partim sunt fideles et partim infideles. Hā quidā consistēt vnū articulū et negāt aliū. et partiz de xpo bene sentiūt: et partim male. Et in istā tertiā partē diabolus cecidit: qz sez per eos doctrinas et rozū seminauit. sed qz doctrina eoꝝ p̄uersa est et ad infernū ducit: ideo subdit: Et nomen stelle dicitur absinthiū: que est herba amarissima: et ideo per eam recte significat

Revisio

...p̄ter potētā et potestātē. Ardēs autē tanq̄ facula: p̄ter inuidiā. Sap. ij. Inuidia diaboli mors introiit in orbem terrarū: et cecidit in tertiā partē fluminis et in fontes aquarū. dicitur diabol⁹ cadere dū homines cadere facit. Fōtes autē sūt magistri et doctores hereticoꝝ q̄ dicit heresiarche. Flumina enī a fontib⁹ oriunt⁹ et postea currūt in mare. Et sic ab heresiarcbis discipuli nascunt⁹ q̄ postea sequētes magistros suos corruūt in infernū. A que fōtium sūt ppli ab eis decepti. i. credētes doctrinis eoꝝ. Apo. xvij. Aquas q̄s vidisti. vbi meretrix sedet ppli sūt et gētes et lingue. Fōtes igit et flumina sunt omnes heretici et mali christiani q̄ sub tertia parte hominū continent⁹. Hā p̄tia ps est totalis infidelitū puta paganoz vel in deorum fētū ad fidē christi. Alta est totalis infidelium puta catholicoꝝ. tertia ipsoꝝ hereticoꝝ qui partim sunt fideles et partim infideles. Hā quidā consistēt vnū articulū et negāt aliū. et partiz de xpo bene sentiūt: et partim male. Et in istā tertiā partē diabolus cecidit: qz sez per eos doctrinas et rozū seminauit. sed qz doctrina eoꝝ p̄uersa est et ad infernū ducit: ideo subdit: Et nomen stelle dicitur absinthiū: que est herba amarissima: et ideo per eam recte significat

Benignitas facit...
...p̄ter potētā et potestātē. Ardēs autē tanq̄ facula: p̄ter inuidiā. Sap. ij. Inuidia diaboli mors introiit in orbem terrarū: et cecidit in tertiā partē fluminis et in fontes aquarū. dicitur diabol⁹ cadere dū homines cadere facit. Fōtes autē sūt magistri et doctores hereticoꝝ q̄ dicit heresiarche. Flumina enī a fontib⁹ oriunt⁹ et postea currūt in mare. Et sic ab heresiarcbis discipuli nascunt⁹ q̄ postea sequētes magistros suos corruūt in infernū. A que fōtium sūt ppli ab eis decepti. i. credētes doctrinis eoꝝ. Apo. xvij. Aquas q̄s vidisti. vbi meretrix sedet ppli sūt et gētes et lingue. Fōtes igit et flumina sunt omnes heretici et mali christiani q̄ sub tertia parte hominū continent⁹. Hā p̄tia ps est totalis infidelitū puta paganoz vel in deorum fētū ad fidē christi. Alta est totalis infidelium puta catholicoꝝ. tertia ipsoꝝ hereticoꝝ qui partim sunt fideles et partim infideles. Hā quidā consistēt vnū articulū et negāt aliū. et partiz de xpo bene sentiūt: et partim male. Et in istā tertiā partē diabolus cecidit: qz sez per eos doctrinas et rozū seminauit. sed qz doctrina eoꝝ p̄uersa est et ad infernū ducit: ideo subdit: Et nomen stelle dicitur absinthiū: que est herba amarissima: et ideo per eam recte significat

primè & occulte in seipit: id est suscipiēdo eo
gnouit auris mea. s. interior cordis: venas
susurrj eius. i. modo sine effectus occulte
locutionis siue inspiratiōis eius: que dicitur
susurrjū ppter tenuitatē: qz susurrjū
nō plena voce: s. tenui statu emittit. **M**am
qñ dē se nobis plene et aperte manifesta-
bit: nūc nobis quasi plena voce loquet: s. z
nūc quasi tenui se nobis manifestat: quasi
susurrādo loquit. **N**ō autē ait susurrjū: s. z
venas susurrj: qz diuina inspiratio diuer-
sis venis. i. diuersis modis siue causis cor-
di infūdīt. vñ Grego. Quasi venas susur-
rij aperit nobis de^o cū latēter insinuat qui-
bus modis ad nre intelligentie aurē vene-
rit. aliquādo enī nos amore: aliquñ terrore
cōpungit: aliquñ p̄sentia q̄ mala sūt osten-
dit: & ad eterna diligēda desiderij erigit.
aliquādo p̄p̄ eterna indicat vt post tēpo-
ralia vilescent: aliquñ mala nostra apit no-
bis & ad hoc vsq; q̄ etiā doleam^{us} de alijs
malis extēdit. aliquñ aliena mala nris ob-
tutib^{us} obijcit: & cōpunctos mirabiliter a no-
stra prauitate nos corrigit. **T**ertio fit ter-
ribiliter. & id eo subdit: In horrore visōis
nocturne rē. vbi nota causā timoris. **P**ri-
mo ex tpe: qz in horrore visōis nocturne.
De nocte enī hō magis timet q̄ de die. Sz
moraliter sicut dicit Hec. Horroz nocturne
visōis est panoz occulte cōtēplatiōis. **H**u-
mana etenī mēs quo alti^{us} eleuata q̄ sūt eter-
na cōsiderat: eo de factis tēporalibus gra-
uius tremefacta formidat: qz tanto se reatu
verius cernit: quāto se ab illo lumie dīcere
passe qd sup se intermicat cōspicit: sicq; fit
vt illuminata plus metuat: qz magis aspi-
cit a veritatis regula. per quāta discordat:
eamq; graui formidine suus ipse p̄fectus
quariat que p̄t^{er} quasi securi^{us} nil videbat.
Nota etiā q̄ id qd i hoc mūdo de diuinis
cōtēplādo aspiciunt^{ur} nocturna visio dicit^{ur} p-
pter obscuritatē: qz modicū & cū obscurita-
te de illo summo lumine videm^{us}: & nullo-
min^{us} ppter excessū^m ei respectu nri i cōtēpla-
tiōe ei^{us} inhorrescim^{us}. vñ. j. **L**oz. xij. **E**i-
dem^{us} nūc p speculū. **S**ecūda cā timoris po-
tuit eē ex fozore. vñ dicit qñ solet fozor oc-
cupare homines panoz tenuit mer. tremor.
Domo enī qui fozozari ac dormire incipit
facilim^{us} terref^{us} q̄ ille hō qui plene vigilat.
Sed moraliter per fozozē intelligit^{ur} quies
mentis ab exterioribus sollicitudinibus &

occupationibus a quibus quāto mag^{is} ab-
strahit ad cōtēplandū supna liberior & ap-
tior inuenit. **C**ā. v. **E**go dormio & cor me-
um vigilat. vñ de Hec. dicit q̄ sancta mens
quo se a strepitu tp̄alis cōcupiscētie cōpri-
mit: eo ver^o interna cognoscit & tanto ala-
cri^{us} ad intima vigilat: quāto se ab extēso-
ri inquietudine occultat. **E**t hinc est q̄ ia-
cob in itinere posuit caput ad lapidē posuit
et dormiuit: & tūc habuit visōē de scala.
vñ etiā dñm & angelos vidit: in quo signi-
ficatur q̄ in itinere hui^{us} vite ille est aptus
ad diuinas reuelationes & contēplatio-
nes qui caput ad lapidē montis est que-
mente chasto inheret. & dormit: id est ab
appetitu visibilia mētis oculos claudit: & a
rerū tp̄alium amore dēscit. sed sequit^{ur}: **P**ro-
uoz tenuit me & tre. & oia of. mea. p. ff. **M**e-
enī qui illuminat^{ur} ad cōtēplāda celsitudi-
nē dñe & potētē & rectitudinē dñe iusticie
pauet cōsiderādo diuinā imēsitatē: tremit
intuēdo suā deformitatē: et terrē ei^{us} offas:
qz. s. expanescit etiā de his q̄ fortit^{er} se egisse
crediderat. s. qñ cōsiderat diuine iusticie se-
ueritatē. vñ hoc terrore percussus dauid di-
cebat: **P**s. cxlj. **N**on intres in iudicijs
eū seruo tuo dñe rē. **N**ā oīs hūane vite re-
ctitudo ad illā rectissimā diuini iudicij re-
gulā deducta multiplici inuēit obtinua-
tē bacul^{us} qui videt ad oculū rectus: rectis-
sime alieni linee appositus statim appare-
t distortus. **Q**uarto diuina inspiratio fit in-
stabilis: et id eo sequit^{ur}: **D**ñ spūs me. p̄ntē-
tra. in hoz. pilli ear. m. **M**omie p̄sente. i. ad
cōtēplandū deo assistente spūs trāsit: quia
id qd de spūalibus dukter videt nō stabit
litur sed in quodā trāstitū p̄clp̄t: qz in illa
suauitate nō diu mēs figit: eo q̄ ad semer-
ipm immēsitatē lumis reuerberata reuocā-
tur. Sed sequit^{ur}: **I**n hoz. ruerūt pilli ear. me.
Pilli carnis sūt q̄libet minuti defect^{us}: siue
cuiuslibet sup fluitatis tennes excessus: q̄
etiā in iustis et cōtēplatiuis viris ex carnis
corruptibilitate reperit^{ur}: s. isti pilli spirita-
trāseunte in hoz. rēscūt: qz dñ homo in aree
spūalis cōtēplatiōis eleuat^{ur} etiā hūmōi tenes
es defectus siue excessus phorescit: & de
illis mente cruciat. **N**el pilli qui sunt sup
fluitates carnis sunt sup flue cogitationes
mentis. vñ p̄ceptū fuit p moysen in lege
q̄ leuite raderent omnes pilos carnis sue.
Leuita q̄ppe assūp^{er} vocat^{ur}. p̄ozet q̄ leuita

dis et sardinis: et iris in circuitu sedis simili visioni smaragdine. Hinc enim sedi assimilatur beata virgo. **P**rimo rōne artificij: qz ad modū et formā sedis fuit artificiosa. **H**āc sedes est a terra eleuata inferius: clausa et apta superius. **A**pta fuit eleuata a mūdo: clausa petō: et apta deo. **P**s. xl. liij. Sedes tua deus in scdm scdm. **S**ecundo rōne loci: qz posita erat i celo sez empyreo: vbi posita erat affectione et cōreplatiōe: et nūc ē tibi glorificata etiā habitatiōe. **P**s. cii. **D**omin⁹ in celo sedes est. vl. posita: id est p fidē firmiter stabilita. in celo. i. in ecclesia militante. **T**ertio rōne obsequij: qz sup sedē sedēs. s. xps q licet sup eaz fuerit: dignitate tñ in ea sedit et quēuit incarnatiōis hūilitate. **E**ccl. xliij. **P**riniceps ipse sedebit in ea tē. **D**ixit tibi etiā beatus **I**ohānes qualis erat ille sedēs: qz qui se. e. s. i. m. l. a. f. a. t. a. et sar. **D**uplici lapidi assimilatur saluator noster christus. ad designandam duplicē naturā in eo. s. diuinā et hūanam. **D**iuina natura in lapide lapidis designatur: quia lapis viridis est coloris: q inter omnes colores magis pfortat et delectat visū: et diuinitatis species sup omnia intelligibilis magis delectat et pfortat intellectū. **H**umana vero natura designat in lapide sardinis: qui est coloris rubei: qz christi humanitas rubicunda fuit sanguine passionis: **E**sa. lxiij. **Q**uare rubrū est idumētū tuū? **I**n visione seu cognitiōe harū duarū naturarū totus homo glorificat. vnde sicut ingrediat p intellectū ad cōspiciēdaz diuinitatē: sive egrediat per sensum ad vidēdā humanitatē i suo saluatore: pascha inueniet intus in aspectu diuinitatis: forl in aspectu humanitatis. **Q**uarto ratiōe ornamenti: quia iris in circuitu sedis si. vi. sma. **E**t hic circuit⁹ etiā cōpetit beate virginis: que suā pfectionē virtutē et gratiam vndiqz extendit vniuersā ecclesiam ptegēs et adiūns: **E**ccl. xliij. **S**yrū celi circuitū sola. **D**uo autē colores principales iridis. s. igneus et cerule⁹ sūt due virtutes beate virginis: quia igneus est charitas. cerule⁹ est castitas: **S**ap. liij. **Q** pulchra ē casta generatio cū charitate. **P**rouer. vi. **B**ysus et purpura indumentū eius. **D**icitur etiā esse smaragdus similis propter virore fidei: que in ea nunq emareuit. **I**tem iris est signū clementie et reconciliatiōis dei ad genus

humanum. vnde p̄uenit beate marie virgini: **Gen. ix.** **A**rcum meū ponam in nubibus celi: et erit signū federis inter me et terrā. **I**tem iris est arc⁹ sine chorda ad nos inclinās cornua: in signū q non vult ferire sed parcere. vnde etiā significat beatē virginis pietatem et misericordiam: que semper filium ad parcendum et non ad feriendū iducit. dicens illd **I**obels. ij. **P**arce domine parce p̄so tuo. **I**tem beata virgo assimilatur illi signo quod vidit beatus **I**ohannes apparere in celo: **Apoc. xij.** vbi dicitur: **S**ignum magnum apparuit in celo: mulier amicta sole et luna sub pedibus eius: in capite eius corona stellarū duodecim: et in vtero habens. et clamabat: **A**bi dignitas matris domini nostri quadruplīciter declaratur. **P**rimo ex antiquitate: et in eo q dicitur: signū magnū. quia. s. fuit ex antiquo in magnis rebus pfigurata. **S**ecundo ex natiuitate: quia apparuit in celo: id est in ecclesia militante: scilicet quādo nata est. **T**ertio ex claritate: quia amicta sole et luna sub pedibus eius: et in capite eius corona stellarū duo decim. **Q**uarto ex fecunditate: quia in vtero habens et clamabat. **P**rimo ergo beata virgo dicitur signum magnum: quia sez fuit ab antiquo magnifice pfigurata. **F**uit enim pfigurata beata virgo in signo celi: in signo regni: et in signo belli. de primo dicit **Gen. ix.** **A**rcū meū ponam in nubibus celi: et erit signum federis inter me et terrā. **E**t assimilatur illi arcui quo ad quattuor p̄tē: puos colores qui videntur respondere quattuor elementis: sicut dicitur est supra libro. s. ca. lxiij. **I**psa enim habuit colorē igneuz in seruoze charitatis. **I**tem hiacyinthinū in nitore sanctitatis: ceruleuz in compassione pietatis: et gramineum sive viridem in nitore virginitatis. **E**t etiam aliud signū in celo cui assimilatur beata virgo. **S**olet enim s̄m computrissas sol in medio mensum ingredi nouum signum. **I**n medio autem augusti signum virginis ingreditur: sol autem quādo est in signo in quo creatus est maximos dicitur habere effectus. **E**t ideo in assūptiōe q celebratur in medio augusti sol iusti: ele ingressus est in signum virginis gloriose: qz qui in virgine conceptus fuerat per incarnationē: in assūptiōnis die ingressus est in eam p gloriōficatio

riens. **S**ecundus effectus est illuminatio que ptinet ad donū intellectus: *Ecci. xliij.* Sol illuminas p omnia respexit. i. omnia respicere facit in celo summa gaudia: in inferno summa supplicia: in mūdo pssuras et angustias: in seipso pctā et negligentias. *J. Machab. vi.* Refulsit sol in clypeos aureos. i. in xpm et Mariā: et respēderunt mōtes ab eis. i. electoy mētes. **T**ertius effectus solis ē denudatio: qz facit vestes exuere. et hoc ad donum pssilij referē: qz docet veterē puerlationē et secularē vitā deponere: *Lāt. i.* Nolite me pssiderare qz fusca sūz qz decolorauit me sol. **Q**uartus effectus solis est pssolidatio. et hic ad donū fortitudinis ptinet p qd mēs solidat: *Ecci. xxvij.* Homo pensatus in sapia sua māet sic sol. i. firmus. **Q**uintus effectus solis est regulatio totius vite humane. et hoc ptinet ad donū scie p qd scimus cōuersari in medio nationis pauere: vt dicit *Aug. An pssilij. ij.* Inter qd lucetis sicut luminaria in mūdo. **S**extus effectus solis est liqfactio: et h ad donū ptinet pietatis quo liquefit oia in cōpassione pssimi: *Exod. xvj.* Cū in caluissz sol liqfiebāt māna: *Sap. xvj.* Qd igne nō poterat ceterminari: statiz ex igno radio sol tabescebat. *Ps. clxvij.* Flauit spiritus eius et fluēt aq. **S**eptimus effectus solis est deficcatio humidoy: et h ad donū ptinet timoris quo carnal' pccupiscētia deficcāt. *An Jacobi. i.* Exortus est sol cū ardore et arfecit fenū. i. carnē: qz oīs caro fenūz et oīs gloria eius qsi flos agri: *Esa. xl.* Propter hos septē sol' effectus: *Et Esa. xxx.* Lux solis septēplūc' erit sicut lux septem diey. Et ppter hos septē solis effectus saluā hō. v. video dicit. *J. Regl. xj.* Cras erit nobis salus cū incaluerit sol. **S**ecūdo brā virgo ostendit fuisse etiā illuminata a pte inferioz: qz luna sub pedibus eius. *Abi p lunā designat mutabilitas q est qdruplex.* **A**na nature q est in angelicis spiritibus q sunt mutabiles p naturaz et imutabiles p graz: *Job. liij.* Ecce q seruiūt ei nō sunt stabiles et in angelis suis repperit pzanitatem. **S**ecūda ē fortune in rebus temporalibus: *Eccō. i.* Vanitas vanitātū et oia vanitas. **T**ertia ē culpe in peccōibus. i. de culpa in culpa: *Dece. liij.* Sanguis sanguinem teigit. i. vni peccatū ad aliud trahit. **Q**uarta ē miserie in humāis corpibus:

Job. xliij. Homo nat' de muliere breui vī: uēs tempe replet multis miserijs et nunq' in eodē statu pmaet. *Hec qdruplex luna. i.* mutabilitas fuit sub pedibus brē yginis. **P**rimo mutabilitas creature celestis: qz sez angeli eius subdunt impio. *An cōpētit ei illud Heu. xxxvij.* Audi p somniū qsi solē et lunā et stellas vndecim adorare me. *Et p solē intelligat supma angelozū hierarchia: p lunam hierarchia media: p stellas xō angeli infime hierarchie: q oēs beata yginē adorāt et venerant.* *Moie etiāz lune intelligit mutabilitas fortune: Eccl. xxvij.* Stultus vt lūa mutat: qz fin qd bona temporalia fluūt et resuūt mutat animus eius. *Istā lunā brā xgo sub pedibus habuit: qz oia temporalia calcavit p paupertatem voluntariā quā elegit. Si em̄ ista temporalia calcaremus pedibus et nō tāgere: mus affectib' veraciter nostra essent: Deutero. xj.* *Dis locus quē calcaverit pes vester: vester erit.* Luna tū qto mag' soli cōiungit tāto magis luce pūat: et qto mag' se a sole clōgat: tāto maiore luce coruscāt: qz multi p'lati qto magis appropinquant ad deū p aliquā dignitatē: tāto magis obtenebrant p iniquitatē. et qto magis elongant dignitates fugiēdo: tāto magis illuminant lumen grē recipiēdo. **M**oie etiāz lune intelligit mutabilitas culpe. *An dicitur de viro sancto et pfecto: Per diē sol nō vret te ne. lu. p no. ps. cxx.* Quia aīa facta neq' in diē pssperitatis cadit in peccatū p amorē male inflāmantē: neq' in nocte aduersitatis p timorē male humiliantem. *Istā lunā virgo Maria sub pedibus habuit: qz nulla culpa in ea vnq' pualere potuit. Et ideo in psal. nō dicit luna simpliciter sed luna pfecta in eternū. Luna autē tūc pfecta erit qsi sine macula erit: quādo sez verificabit quod dicitur Esa. xxx.* *Erit lux lune sicut lux solis. Fuit igit' sicut luna perfecta: qz sine omnis peccati maculā mortalis qz etiā venialis.* **M**oie etiāz lune intelligit mutabilitas miserie. *Ps. lxxj.* *Oriet in diebus eius iusticia et abundantia pacis donec auferat luna. Glosa. i.* mutabilitas que per lunā significat. *Sicut em̄ luna crescit et decrescit: sic et humanum corpus multiplici mutabilitate subditur: Roma. viij.* Vanitati creatura iblecta est. *Et qz ipa mutabilitas miserie tollet*

bus exonerata et alleuiata: **Esā. xix.** Ascendet dñs sup nubē leuē. i. mariā pauperē q̄ nubes q̄dē fuit: q̄ ex terra nata: s; i; fuit leuis a mūdi effectib; et sollicitudinib; exonerata. Pulchritudo nō competit el; puritati p̄ quā imūnis fuit ab oī deformitate peccati: **Lāt. iij.** Tota pulchra es amica mea et macula nō est in te. Fortitudo at̄ cōpetit eius stabilitati. s. in fide et patientia: **Prover. vi.** Fortitudo et decore indumētus eius. **Ecci. xxvj.** Colūne auree sup bases argēteas: et pedes firmi sup plātas stabil mulieris. Imputribilitas cōpetit eius virginitati: **Sap. vj.** Lara est q̄ nūq̄ marcescit. **Secūdo** illa arca figurabat brāz virginē rōne mēsure: qz sicut dicit **Exod. xxv.** Longitudo arce habebat duos cubitos et semis: latitudo cubitū et dimidiū: altitudo sūt cubitus et semis. **Josephus** aut̄ dicit q̄ facta ē arca q̄noz palmoz lōgitudis: qz. s. brā virgo q̄noz sensus ab initio vite vsq; ad finē in omni sanctitate lōganimit̄er custodiuit et seruauit. **Primum** aut̄ palmoz erat latitudo: qz restauratiō angeloz et redēptiōe hoīm et totius vniuersi renouationem audissimē procurabat. Cubitū et semissem habebat altitudo: qz eius p̄tēplatio plena erat in fide: semp̄lena in comp̄hēsiōe: vel certe qz eius celsitudo hūanā et angelicā naturā excellēbat: s; vsq; ad filij excellentiā minime ip̄a attingebat. **Tertio** figurata est brā x̄go p̄ arcā rōne p̄tinentie: qz in arca p̄tinebant tabule testamētī deuteronomiū et x̄ga aarō: vna aurea in q̄ erat māna: q̄ oīs cōpetit brē Marie. **Custodiebat** em̄ x̄go brā rigorē discipline: q̄ designat p̄ x̄gā. legē decalogi q̄ p̄ tablas: euāgelii x̄pi q̄ p̄ deuteronomiū q̄ est lux secūda et ipm̄ x̄pm̄ q̄ p̄ vna plenā māna. vel p̄ ista q̄tuor intelligit̄ Iesus x̄ps q̄ in ista arca habitauit: in q̄ q̄tuor fuerūt. s. diuinitas dulcissima q̄ p̄ māna: aia sapiētissimi ma q̄ p̄ deuteronomiū siue secūda legē: caro mūdissima q̄ p̄ virgā aarō que floruit: et spūs hūanus sapiētissimus q̄ p̄ tabulas testamenti in quo erant scripta dei mandata significant. **Templū** autem in quo hec arca fuit est triplex. **Primū** in quo fuit fabricata et sanctificata: et istud fuit vter; matris sue. s. Anne beate. **Dicit** em̄. **ij.** **Regl. vij.** **Q̄** inuenerūt arcam domini in locum suū in oraculo templi in sancta sanctorū,

Hec arca federis domini fuit beata maria: quā deus sterilitatem parentū auferens: et angelus p̄missionē deferens: et Iochim generatiōi operā p̄bens: introduxit in locum suum. i. in vter; beate Anne: de q̄ subdit: **In oraculo tēplī.** **Ipsa** em̄ Anna brā tēplū dei fuit cuius oraculū fuit mēs ip̄i deo deuota et orōni dedita: in cui; etiā vterō brā virgo post p̄ceptionem sanctificata fuit vt esset sancta sanctorū. i. super omnes sanctos sanctificata. vel vt ip̄a brā virgo etiā in vterō m̄ris p̄pararet ad generādiū sc̄m̄ctōz. **Secūdo** fuit tēplū in q̄ fuit purificata. s. tēplū salomōis in q̄ etiā obulit filiū suū obuiate sc̄ō symeone: **Luc. ij.** **Ve** nit in spū in tēplū et cū inducerent puer Iesum et. vt. s. nos studeamus animam nostram dum est in templo corporis vel mundi sollicite purgare. s. per penitentiā et spiritum nostrum deo offerre. s. p̄ orōnem deuotā. **Tertio** est tēplū in quo fuit glorificata. et fuit in assumptiōe cū. s. ingressa est tēplū celestis glorie. **Et de hoc templo** dicit in **Ps. x.** **Dñs** in templo sancto suo: dñs in celo sedes eius. **Ad h̄gic** celeste templū deducta fuit arca. i. beata x̄go cū honorabili societate: cū ineffabili locūditate: cū admirabili claritate: et cū terribili potestate. **De p̄mo** dicit figuratiue. **ij.** **Regl. vij.** vbi legit̄ q̄ **Dauid** et oīs israel ducebāt arcā dñi cū gaudio: et erāt cū **Dauid** septem chozi. **Per Dauid** intelligitur x̄ps: per septē chozos vniuersitas angelorū. vel tres chozi fuerunt ante nouū testamentū. s. angeli patriarche et p̄phete: et q̄tuor in nouo. s. martyres p̄fessores et virgines et ipsi apostoli q̄ nutu dei ad litteram interfuerunt eius crequijs. **De ista honorabili societate** cātat ecclia: **Vidi** speciosā sicut columbā et. et sicut vles verni circum dabāt eā flores rosarum et lilia suallium. **Per flores rosarū** fm̄ **Hiero.** intelligunt̄ omnes martyres sanguine rubicati. **Per lilia** omnes angeli cōfessores et virgines. **Secūdo** assumpta est cū ineffabili locūditate: quod figuratur est. **ij.** **Regl. vij.** vbi dicitur: **Dauid** et omnis israel deducebant arcam testamenti domini in tubilo et clangore buccine. **Et ibidem:** **Dauid** autem et omnis domus israel ludēbat coram domino in omnibus lignis fabricatis et citharis et lyris. **Circa** quod notā dicit q̄ si

Liber septimus

penitentia liberatur. **U**ter autem est penitentia cuius tres ppagines sunt contritio: confessio et satisfactio: ex quibus pducuntur gemine bonarum cogitationum et flores bonarum affectuum et fructus maturi perfectarum operationum que etiam exprimuntur per tolerantiam passionum ut profuerunt passio christi qui est exprimitur in calice regis. Ad hoc idem refertur interpretatio: quod tres ppagines sunt tres dies. id est tres anime illuminationes. vnde in peccati recognitione. alii in peccati ppalatione. tertii in peccati redemptioe. pmi facit contritio: scdm confessio: tertii satisfactio. Postquam pharaon. id est deus recordabitur peccatoris et pntine innocentie eius per misericordiam et restituet eum ad pntinum statum gratie. Quod autem Joseph subdidit: Memento mei dum bene tibi fuerit. est verbum quod potest christus dicere ei qui percussus tribulatione vel infirmitate est memor eius et redit ad eorum et penitet ut liberetur. **P**s. lxxvij. Cum occideret eos quebant eum et reuertebantur et diluculo veniebant ad eum. Sed tamen quibus tales postquam liberati sunt et ad sanitatem vel prosperitatem reducti non amplius recordatur dei: nec bonum quod inceperunt psequuntur: sicut de isto pincerna scribitur quod postquam liberatus est succederet. pspis oblitus est interpretatur sui. Alii autem sic exponunt quod in hac vite somniata significatur christus vel ecclesia. Tres autem ppagines in vite sunt tres gradus fidelium ecclesie. scilicet iugatorum qui sunt in mora operationis: pntinendum que sunt in lecto ptemplationis: et virginum sine rectorum que sunt in agro p dicatibus. Hi sunt tres status incipientium pfectium et perfectorum quos christus exprimit in euangelio. Est ergo sicut palmes in vite fidelis in unitate ecclesie extra quam nullum fructum meritoium eterne vite potest facere: hic palmes primo germinat in bona voluntate: secundo floret in bona operatione: tertio maturefcit in pfectione: quarto vinum exprimit in psecutione. scilicet pceptum canedum est in flore. id est in initio bone operationis: quia tunc maxime leditur vinea. et facilliter corrumpitur sine pluvia temporalis supfluitat: sine ardo re cupiditat: sine vento vanitat. Vel hec vitis pducit gemas in cognitione: floret in deliberatione: maturitate vine habet in opis psumatione: cuius vinum soli domino ppribabitur: quia soli deo honor et gloria. **I**tem penitentia assimilatur illi pani sub cinericio qui per somnium videbatur descende

re in castra madian: de quo habetur **J**ndicium. vij. vbi dicitur quod narrabat aliquis somnium primo suo et in hunc modum referebat quod viderat: **V**idi somnium et videbam mihi quasi sub cinericio panis ex hordeo volui et in castra madian descendere. Cumque puenisset ad tabernaculum percussit illis atque subuertit et terre funditus coequavit. **A**bi primo attende exemplum: quia sub cinericio panis ex hordeo. sub cinericio quo ad cocturam. id est sub cinere coctus. In cinere autem intelligitur humilitas mentis pueniens ex memoria mortis que corpus hominis in cinere redigit: **E**ccl. x. Quid superbis terra et cinis: **S**ub hoc cinere debet esse animus penitentis et excoquitur igne doloris: **J**ob. xlij. Ego pnia in fauilla et cinere. **T**res viderat panis quo ad formam: pnia namque est panis doloris quo reficitur animus penitentis: de quo **P**s. xli. Fierunt mihi lacryme mee panes die ac nocte. **H**ec enim est aqua refectiois. quod anima mirabiliter educatur. **P**er hunc panem compunctionis et aqua refectiois incipit anima viuere iusticie: quod plus erat sub morte culpe: ppter quod dicitur **E**ccl. xxxij. **Q**uod initium vite hominis panis et aqua. id est panis doloris: et aqua lacrymationis. Sed videbatur iste panis ex hordeo quo ad materiam. **H**ordeum enim semine habet asperum et aridum. **A**lii hordeum ab ariditate est dicitur: et signat asperitatem penitentie et ariditatem abstinentie que debet esse exterior in carne: tum ad satisfactionem: tum ad vitiorum mortificationem: sicut illud **A**ppl. l. col. iij. Mortificate membra vestra. **S**ecundo in hoc somnio psidea motus: quod iste panis videbatur volui et descendere in castra madian. **I**d quod rotatur et voluitur sicut omnes partes suas vicissim gradiendo vertit. **S**imiliter penitentis pficere debet. id est sicut omnes partes suas succellitue verti. **D**ebet enim motu verti memoria ad obliuiscendum iniurias: et recolendum culpas. **M**odo intellet: vt non iudicet aliena: sed subtiliter discant. ppria: motu voluntas vt detestetur culpam et diligat iusticiam. **D**ebet verti oculus vt non aspiciat vanitatem: sed deploret iniquitatem. **E**t simile debet fieri de omnibus alijs partibus et etiam membris vt voluntur eo modo quo docet **A**postolus **R**om. vi. dicens: **S**icut exhibuistis membra fuisse immundicie et iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra seruire in

De vite
...
Refectio
...
De vite
...
De vite
...

stie in sanctificationem. Sz qdam nō sic
voluunt q̄ sunt similes ephraim: de quo
Dee. vij. Factus ē ephraim q̄si panis is-
cimerit q̄ non reuersat. Tales sunt q̄ hnt
memoriā et aliq̄i deplozant peccata: sed ta-
men nō mutāt opa. **I**te videbat descen-
dere in castra madian. Madian interpretat̄
iniquitas. vnde castra madian sunt iniq̄-
tatis arma. s. diuersoz modoz quasi diuer-
saz acleoz vitia et peccata q̄ terrā isrl. i. ani-
mas fidelis vastāt. Ad hec igit panis pe-
nitētie descendit cū. s. animus dolens ad ea
discutiēda et stēda humiliter se ponit. Vel
quia madian interpretat̄ iudiciuz: dz panis
penitētis. i. compūctus animus in castra
madian descendere. i. ad sua vitia penitēda
quodā quasi ppzio iudicio humiliter redi-
re. **M**ā vt dicit Ap̄ls. j. Rozint. xj. Si nos
metipos dijudicemus nō vitios a dño iu-
dicemur. **T**ertio p̄sidera effectum: qz
cū puenisset ad tabernaculū p̄cussit illud
atqz subuertit et terra funditus coequant̄.
Tabernaculum diaboli est cor pctōris qd̄
penitētie p̄cutit: in cōtritione subuertit: in
p̄fessione terre coequat in humili satisfacti-
one. Est em̄ in satisfactiōe humilitat̄ incli-
natio et iusticie coeōtio: qz fm̄ mēsurā cul-
pe dz esse satisfactio p̄nit. **Ca. XXV**

Persecutio tyrā

Pnoz q̄ sanctos designatur in illo
equo rufo quē vidit Jobānes:
Apoc. vj. vbi dicit: Exiit alius equus ru-
fus et qui sedebat sup̄ illū datū est ei vt su-
meret pacē de terra: et vt inuicē se interfici-
ant et datus ē illi gladius magnus. **U**bi p̄
mo nota tyrannica crudelitatē q̄ significa-
tur in equo rufo. **N**ic em̄ equus est tyran-
noz p̄ncipatus: rufus. i. crudelis et sangui-
nolentus sanguine sanctorz cruciat̄us: **Z**a-
charie. j. **V**idi p̄ noctē et ecce vir ascendēs
sup̄ equū rufū. **S**ecūdo at̄rēde tyrānoz
societatē. habēt em̄ secū diabolū qui dedu-
cit eos: vnde dicit q̄ sedebat sup̄ eū. s. dia-
bolus qui tyrānos regit et ducit in mortē
et oppressionē sanctorz. **A**nde quilibet eoz
pōt dicere diabolo illud **M**ūri. xij. **N**on
ne animal tuū sum cui semp̄ insidere s̄ue-
uisti. **T**ertio nota tyrānoz potestatem
quā nō habēt nisi a deo p̄mittēte et p̄cipue
sup̄ sanctos. **A**nde dicit q̄ datū est ei. i. p̄-
missum a dño vtumeret pacē d̄ terra. i. q̄e-

tem mentis toleret a terrenis. **B**reg. **I**st̄
recepit sabbatū in mēre. **E**gypt̄ dō p̄cu-
rit muscaz multitudine: **E**sa. xl. vij. **N**ō ē pax
impijs dic̄ dñs. **V**el sic expone vtumeret
pacē de terra. i. illat̄ p̄secutionib⁹ mentes
hoim ab amore terrenoz auelleret. **B**reg.
Cū mūd⁹ tot calamitates ingemiat: qd̄ nisi
vt nō diligat̄ clamat: **L**uc. xij. **P**utatis qz
pacē veni dare in terrā: nō dico vob̄ pacē:
sz sepationē. **E**t vt inuicē se interficerēt dō
p̄mittente et diabolo suggerēte: **M**ar. xij.
Tradet aut̄ frat̄ fr̄z in mortē et p̄ filiū et
exurgēt filij in parentes et morte afficient
eos. vel inuicē se interficerēt gladio prave p̄-
suasiōis q̄ mutuo se occidūt multi: **J**udicū
vij. **M**utua se cede trūcabāt. **S**eq̄: et dat⁹
est illi gladi⁹ magn⁹ et ptās magna p̄sequē-
di et occidēdi sc̄tos. et dz magn⁹ p̄ multitu-
dine occisoz: qz m̄tos occiderūt tyrāni a
p̄ncipio nascēt̄ fidei et m̄tos occidēt in fi-
ne tpe ant̄xp̄i. **U**bi **T**hesei. ij. dic̄ ecclia ad
dñz: **J**acuerūt in terra puer et senex foizsz:
xgines mee et iuuenes mei ceciderūt gladio
in die furoris tui. i. tpe q̄ p̄missi tyrāni a-
facere s̄ sc̄tos. et dz dies illud tps: qz tūc
erūt sc̄ti de tenebris p̄nt̄ vite ad lucē eter-
ne glie: et etiā qz tribulatio illuminat̄: **E**sa.
xxvij. **S**ola vexatio t̄mūo dabit intellectū
auditiū. **V**ide q̄ qz d̄ p̄mittit malos dñā-
ri bonis ad eoz p̄fectū. **E**t hac eadē rōne
p̄mittit etiā i hac vita q̄ mali sūt sp̄ sociat̄
bonis: sic p̄z et notū ē in mult̄ binarijs q̄s
ponit **C**lemēs in itineraio suo. **M**ā sic so-
ciati fuerūt eam et abel: noe et gigātes: isa-
ac et h̄smael: iacob et esau: moyses et magi:
dauid et saul: fili⁹ dei et iudei: pet̄ et simon
magus: xp̄s et ant̄xp̄s. **I**te p̄secutio here-
ticoz et prauitas designat̄ p̄ illū equū niḡ
quē vidit iohes: **A**poc. vj. **E**cce inq̄t equ⁹
niger et q̄ sedebat sup̄ illū hēbat statheraz
in manu sua: et auditiū tanq̄ vocē in medio
quattuor aialū dicentiū bilibz tritici de-
nario et tres bilibz bordet denario: et vi-
nū et oleū ne leseris. **U**bi describit̄ hereti-
coz prauitas tripliciter. **P**rimo respe-
ctu vite cū dicit̄: **E**t ecce equus niger. i. he-
reticoz cetus sordibus bordet denario: et vi-
nū: sed rigore p̄nitē exterioris ne possit p̄-
pendi eius malicia palliat̄. **U**bi h̄ dicit̄
equ⁹ niger: qz nigredo p̄uenit ex labore ex-
teriori et carnis mortificatione p̄ quā nati-
ralis calor extinguit̄: quia ip̄i oibus mo-

tici. Tres autem bilibres hordei sunt fideles imperfecti qui habent quoddam sancte trinitatis fundamentum: sed tamen cum imperfectioe vite: quia habent velut hordeum paleam tenacem. id est. temporalis amoris vitiosum tamen denario empti sunt. id est. sanguine christi. Et sequitur vinum. id est. penitentes: et oleum. id est. misericordes ne lesuris: quia tales ex eo quod videntur peccati vel mundi non ledunt: sicut illud Apoc. ij. Qui vicerit non ledet a morte secunda: sed tangat partem tribulationis que dicitur mors prima. Item persecutio hypocritarum assimilata illi equo pallido quem vidit beatus Johannes habens: Apoc. vij. Ecce inquit equus pallidus: et qui sedebat super illum nomen illi mors: et infernus sequebatur eum: et data est illi potestas super quattuor partes terre interficere gladio et fame et bestijs terre. Vbi primo nota hypocritarum fictio que assimilata equo pallido. Item hypocrite ut de religione laudent ieiunij vigilijs et alijs corporalibus exercitijs coram hominibus se affligunt. Unde vigore subtrato et sanguine diminuto quasi moribundi pallefcunt. Et ideo de ipsis dicitur Matth. vij. Terminant facies suas ut appareant hominibus ieiunantes. Et ideo dicit hic: Ecce equus pallidus. id est. hypocritarum ceteris religione fallaci palliat. Job. xv. Congregatio hypocritarum sterilis. Secundo nota hypocritarum subiectionem: quia sedunt mortui. Unde qui sedebat super illum quasi ductor et rector nomen illi mors: Sap. ij. Inuidia diaboli mors introiit in orbem terrarum. Imitant autem illum qui sunt ex parte illius et infernus. id est. congregatio hypocritarum et ceterorum peccatorum qui sunt inferno deputati. Sedebat. id est. imitabat eum culpa et pena: Apoc. xx. Infernus et mors. id est. peccator et diabolus missi sunt in stagnum ignis. Et infernus dicitur sequi diabolum: quia quos ille decipit ipse recipit. Tertio nota divinam permissionem: quia data est illi. scilicet a deo permittente forte propter hypocritarum hominum potestas: sed non mala voluntas super quattuor partes terre. id est. quattuor genera hominum qui sunt in terra. scilicet. iudeos hereticos gentiles et malos christianos. Vel super quattuor partes terre. id est. quattuor partes hominum qui in quattuor partibus mundi. scilicet. oriente: occidente: septentrione et meridie morantur. Vel super quattuor partes terre. id est. super omnes illos qui quattuor cordis affectibus. scilicet. timore: amore: gaudij et dolore ponunt in terrenis: de quibus dicit Berth. Ti-

ment ubi non oportet: amat que non decet: gaudet vane delectanturque vanis: Job. ij. Terra data est in manum impij. id est. terreni in potestate diaboli interficere gladio. id est. infirmitate peccati et fame. id est. defectu christi et morte. id est. mortifera doctrina: et bestijs terre. id est. bestialibus et crudelibus principibus mundi qui omnes deuorant vel interficere gladio puerse persuasionis et fame. id est. terrena cupiditate: et morte scilicet peccati que animam a deo se parat: et bestijs terre: id est. bestialibus prelatis.

Capitulum XXVI

Meditatores

Preuangelij assimilant illis equis quem vidit Zacharias. dicit enim Zach. vij. Audi et ecce quattuor quadrige egrediebantur de medio duorum montium et mores erant in quadrige prima equi rufi: et in secunda equi nigri: et in quadrige tertia equi albi: et in quarta equi varij et fortes. Et infra subdit: quod qui erant robustissimi erant ruri et querebant discurrere per omnem terram. Hec visio ut homo tangit sic exponitur: per quattuor quadrigas intelliguntur quattuor euangelia. quasi autem duo mores sunt natura diuina et humana quorum medium fuit christus: quia mediator dei et hominum homo christus iustus. Vnde quattuor quadrige de hoc medio egrediuntur: quia quattuor euangelia de ipso mediatore et nostro redemptore loquuntur. Sed dicuntur montes eretici: quia nulla possunt vestigare summi. Natura enim diuina immortalis est. sicut autem naturam humanam habet christus secundum se mortuus fuerit: resurgens tamen ex mortuis iam non morietur et mors illi ultra non dominabitur. Per equos vero intelliguntur christi predicatorum res quorum alij fuerunt rufi martyrio: alij obsecuri et nigri profunditate et cognitione mysteriorum: alij albi gratia virginum: alij varij et fortes gratiam curationum et diuersarum virtutum habentes. Sed robustissimi. id est. apostoli in omnem terram exierunt: per. xvij. In omnem terram exiit sonus eorum. Vel sicut et alios per equos rufos intellige apostolos et alios religiosos siue predicatorum fidei primitiuos qui fuerunt rufi. id est. ignei ardore spiritus sancti vel rubricati sanguine martyrij. Per equos nigros intellige figuratos fuisse monachos nigros: et per equos albos monachos albos: et per varios et fortes intellige religiosos et pauperes nec in co-

debet hō exire totaliter: ita. s. q. de mundo nihil sibi retineat. Quidā nāq. exeunt de mūdo q. ad diuitias: nō tñ q. ad delicias: qz ad huc cor eoz occupat delictis mūdi: et sepe hōdē recogitādo delicias q. in mundo habuerūt penitet eos exiisse. et tales signi- ficant p. iudeos qui suspirabant in deserto ad ollas carniū egypti. vñ. Hēri. xj. dixe- rūt: Quis dabit nobis carnes ad vescen- dum? Recordamur piscium q. comedeba- mus in egypto grati: in mentē veniunt no- bis cucumeres et pepones: porriq. et cepe et allia. Aliqui etiam exeuntes de mūdo por- tant secum multa de mundo. Quidam ho- nores ipsius quos adhuc ambiūt in religi- one: alij diuitias: alij delectatiōes: alij mo- res mundanos. verbi gratia: modum eun- di seculariter: modū loquēdi: modū come- dendi et alios gest. secularē. Et tales signi- ficant p. Rachel q. furabat idola Laban et abscondit subter stramentū cameli. i. s. pā- nis claustrī: vt dicit Hēri. xxj. Item de- bet hō de mundo exire triumphaliter. s. ipm mūdom vincendo et suppeditādo: vnde di- cit in hac visione beati Jobis q. exiuit vi- cens. Tal est cui mūduf crucifixus ē et ipse mūdo quē nō vinceret nisi exiret: nec exi- ret nisi vinceret. Vel tūc exit quando ipse mori mūdo: tūc vincit quando mundus mori ei: Sal. vj. Mihi mūduf crucifixus est et ego mūdo. Septimo est necessaria potentia. s. vt ipse vincat nō tantū mūduf sed etiā carnē et diabolū: et ideo additur vt vinceret. Diabolus vincit humillitate: ca- ro castitate: mūduf paupate: Apoca. iij. Qui vicerit faciam illū colūnam in tēplo dei. Et dicit colūna. i. rectū altū firmum planū: rectū in viuēdo: altū in tēmplā- do: firmū in resistendo siue sustinēdo: pla- num in cōuersando. Item p. dicatores as- simulant angelis in visione beati Jobis q. habet Apoca. viij. vbi dicit: Audi septem angelos stātes in cōspectu dei date sunt illi septē tube. Per septē angelos intelligitur vniuersitas p. dicantiū. Nā septenari⁹ est numerus vniuersitat. vel quia septem do- nis debet esse p. fecti. et septem vitia p. dicā- do eradicare: et septem virtutes plantare: et septē sacramenta annūciare. vel septē di- cūtur: quia fidē trinitat. p. dicant et p. q. tu- or partes mūdi. Describit aut. eoz perfe- ctio pmo quantū ad vitam in eo q. vocan-

tur angeli. Abi nota q. vocant angeli pri- mo quia nō debēt esse carnales s. spiritua- les: Ps. cij. Qui facit angelos suos spi- rit. Item qz nō debēt esse elati s. humiles s. seruēdo: et nō appetētes vt alij seruāt eis: Heb. j. Omnes sunt administratorij spūs in ministerium missi. Item qz debent esse p. templātes: Matth. xvij. Angeli eo- rum in cel. semp. vident faciē patris. Dicū- tur etiā stātes. i. secure laborantes nō ti- more corruētes vel ocio tepētes. vel stan- tes. i. parati obedire ire et pugnare. vel stā- tes quia p. dicatores aliqui stādo p. dicant p. pio: quia dominus stans turbis discipulis x. sedēdo p. dicant. In quo notat q. claustralibus est p. dicandum ocium contē- plationis. et ideo eis p. dicatur sedēdo: lat- eis x. est p. dicand⁹ labor actiōis. Sequit. in cōspectu dei actiue vt ipi deum aspiciāt et alios docendo ad deum cōspiciēdum p. ducant. In primo notatur puritas inten- tionis: vt ad deum tantum oculum intētio- nis dirigant. In secundo fructus p. dicati- onis vt alios ad deum cōspiciēdum perdu- cant: nunc p. fidem: postea p. spēm. Vel po- test accipi passiuē: qz quicqd. dicāt vel faci- ant cōspiciuntur ab eo: Boetius. Magna vobis si dissimulare nō vultis. p. bitat. in- dicta est necessitas cum agar. ante oculos iudicis cuncta cernent. iij. Regl. xvij. Au- it in culus conspectu suo. Secundo de- scribitur eoz perfectio quantū ad doctri- nā: qz date sunt illi septē tube. i. p. dicatiōis officiū q. p. tubā designat. s. dicunt septē qz eoz est cōtra septē vitia p. dicare q. sunt velut septē funes q. ligat. fuit samson: Ju- dicū. xv. Vel ideo septē: qz ipoz ē septem mūdi munitiōes destruere. et h. figuratū ē Josue. vj. in captiōe et ruina Hiericho p. quā figurat mūduf. Nā sicut habetur ibi: Sacerdotes tulerūt septē tubas q. r. vñs erat in iubileo: et clāgēdo circūierūt septē es ciuitatē. s. p. septē dies: et in septio circū- tu tub clangēt. muri hiericho funditus corruerūt. Sacerdotes igit. tub clāgētes: typum gerūt p. dicatoz q. debēt manu tene- re tubas: et clāgere. i. ore p. ferre et ope im- plere q. p. dicant Act. j. Lepit s. facere et docere. Septē aut. tub. debēt clāgere. i. cōtra septē mūdi munitiōes seu vitia p. di- care. P. r. munitio ē amor diuitiā: secundā amor delictiā: tertia ambitio honorū:

est qz recesserūt ab illa pmissione sicut li-
ber inuolutus vbi nulla eruditio vel do-
ctrina pōt haberi vel fā videri. Sic in cle-
ricis p magna pte nullū exēplū boni pōt
videri: nec verbus eruditōis audiri: Esa.
xxiiij. Cōplicabunt sic fillū liber celi. i. cle-
rici q̄ debēt eē libri laicoꝝ. **Ca. XXVIII**

Poenitent pecca-

tores a deo aliter in pūti: vt cor-
rigant: aliter in futuro si nō emē-
dant. **Q** dōndif in visione hieremie q̄ ha-
bet Miere. s. vbi dicit. Quid vides Miere-
mia: et dixi: Xgā vigilāre ego video. Et ista
Quid tu vides? et dixi: ollā succēsam ego
video. Abi nota q̄ pūtis vite correctio as-
similāf Xge: s. future vite supplicii assimi-
lāf olle. Vere em̄ vt Xga est punitio vite p̄-
sentis: qz pcutit ad corrigendū et nō ad oc-
cidendū: **P**rouer. v. xxij. Si pufferis euz
Xga nō moriet. vti pūssio hec non est odij
s. amoris: **P**rouer. v. xij. Qui parit Xge
odit filiū. Et **Ecc. xxx. Qui diligit filium**
assiduat illi flagella. **S**z notandū q̄ alia
trāslatio. s. **Lxx. habet loco Xge baculum**
nucū. et bñ flagellū pūtis vite assimilatur
nucum baculo sive Xge: de q̄ in **Ps. xxij.**
Virga tua et baculus tuus etc. Ad hoc em̄
corripit dñs vt emendet. **Mux aut sic Slo.**
dicit hz coricē amarissimū: et testā durissi-
mā: vt detractis duris et amaris fructus dul-
cissimus reperiat. Sic omnis correctio et
labor p̄tinētie amara sunt ad p̄s: sed fru-
ctū pariūt dulcissimū. vnde vetus testamē-
tū quo ad l̄az ē coxer amarus: sed spūali-
ter intellectū hz fructus dulces. **I**te assi-
milāf coreptio virge vigilantis: qz excitat
peccatores a somno culpe: et iustū a somno
negligētie. s. **Lxxv. Enigilate iusti et**
nolite peccare. **Et angelus Act. xij. Per**
cussio latere petri excitauit eū. **S**ecūdo
puniunt peccatores q̄ non emēdant Xga
pūtis flagelli ardore eterni incendij: de q̄
ardore dicit: **Q**llam succensam ego video.
Abi nota q̄ in olla carnes includuntur. et
ideo signat locū inferni in q̄ includunt dā-
nati pp̄ pctā q̄ in carne viuētēs cōmiserit:
s. olle succēso designat gehēne incendij:
Job. xij. De narib⁹ ei⁹ pcedit fum⁹ sic olle

succēse atqz seruētis. **Ca. XXIX**

Sancti viri imi-

tari conant xpm redēptorē: qd̄ oñdif in vt
sioe Jobis: **Apoc. v. vbi d̄ q̄ q̄ttuor aia-**
lia et xxiiij. seniores ceciderunt corā agno-
hūtes singuli citharas et phialas plenas
odoramētōꝝ q̄ sūt orōnes sc̄toꝝ: ita qz p̄ q̄t-
tuor aialia accipiant oēs p̄dicatores euari-
gelice doctrie: q̄ in q̄ttuor euāgelij p̄tinet
sz p. xxiiij. seniores itelligunt vniuersi fide-
les se exercētes in sex opib⁹ misericordie fm̄
regulā et doctrinā q̄ttuor euāgelioꝝ: qz sex
p̄ q̄ttuor ducti faciūt. xxiiij. Nī q̄ oēs agnū-
id ē xpm. p nob̄ imolatū sequūt et imitant
in q̄ttuor. P̄tio in hūiliariōe: qz ip̄e xps
formā serui accipēs se hūiliant. et ideo ip̄i
sancti se hūiliāt. pp̄ ip̄m. Et iō dicit qz cecid-
erūt corā agno. s. de se humilia sentiētes:
deū magnificātes ab ip̄o viuificari hūili
postulātes. Ceciderūt d̄ic nō descēdēt: qz
hūilitas cū sp̄ in lino sit nescit descēdē: in
h̄ x̄o qz d̄ic corā agno nota differentia in
casū hūilitatē et casū pcti: sic Meli. s. Regl.
iiij. Cecidit retro. Retro et cadit q̄ ad pctā
redit: vt retro cadit q̄cūqz ad spūalia que
sunt añ nō p̄ficiūt: s. ad spūalia q̄ sunt retro
tm̄ intēdit: s. illd̄ Ap̄t. Que sūt retro ob-
liuiscēs. Sz q̄ corā agno cadit videt agnū
et videt ab eo. et ita in h̄ notat rectitudo in
tentiōis. S̄cdo imitant eū in carnis mor-
tificatiōe. Xps em̄ p eis mortu⁹ ē et ip̄i pp̄
eū seip̄os mortificāt: qd̄ notat cū d̄: habēt
tes singuli citharas. i. carnis mortificatio
nē. in cithara em̄ lignū ē et chorda: lignū ē
cru: chorda ē caro sanctorū q̄ tūc q̄i chor-
da ligno cithare coextēdit q̄ diuersis se-
penis affligētēs et mortificātes ip̄az crucē
imitant: fm̄ illud Galat. v. Qui aut sunt
xpi carnē suā crucifixerūt cū vitijz et pec-
catijz: Esa. xvj. Ceter me⁹ ad moab q̄i
cithara sonabit. in hac cithara tot sūt chor-
de q̄t sunt mēbra in homine: qz oīa mēbra
que peccauerūt omnia debēt in penitētia
puniri vel ip̄is vitijz mortificari: Roma.
vj. Sic exhibuistis membra v̄ra seruire in-
iusticie et iniquitati ad iniquitatē: ita nūc exhi-
bete ea seruire iusticie in sanctificationem.
Tertio imitant eū in amoris dilatiōe:
xps em̄ ex amore p̄ sanctis mortuus est: et
sancti sūt pp̄ter ip̄ius amorē mortui se ex-
ponūt: quod notat cum dicit: Et phialas
aureas. i. corda lata et lucida: lata p̄ chari-
tatem. ij. Lxxv. vj. D̄s nostruz patet ad
vos o cozinthij: cor nrm dilatatū est dila-

sensum ple q̄rentiū exercēat: et ne nuda ac
 p̄mpta vilescat. **Q**uarta p̄ditio ē ei⁹ in-
 telligibilitas q̄ notat cū dicit: Expādit il-
 lū corā me. i. mihi et in mysteria apuit et me
 ip̄m intelligere fecit. Hrego. Expādit dum
 enigmata expofuit: Luc. xxiiij. Aperuit il-
 lis sensum vt intelligerēt scripturas. **Q**uī-
 ta p̄ditio ē sensus duplicitas: qz erat scri-
 ptus intus et foris: itus. s. p̄ sensus sp̄ualē:
 foris x̄o p̄ sensum l̄alem. **E**l fm Hrego.
 intus scriptus est: qz instruit nos de reb⁹
 inuisibilibus. i. de mysterijs celestibus. fo-
 ris x̄o in q̄ntū instruit nos de rebus visibi-
 libus. s. de rebus terrenis disponēdis et de
 exterioribus actionibus. p̄ma scriptura p̄-
 tinet ad cōtēplatiuos. secūda ad actiuos:
 Job. r. Ingredeſ et egredieſ etc. **S**exta
 p̄ditio est scriptura vitas: qz erāt scrip. la.
 in eo car. et ve. **C**ōtinet em̄ lamentationes
 scriptura et tristitias penitentiū: Jobelis. ij.
 Convertimini ad me in ieiunio et fletu et plā-
 ctu. Et p̄tinet etiā carmen laudis et leticie
 beator. **Ps̄.** lxxxiij. Beati q̄ habitāt i do-
 mo tua: in secla seculorū laudabūt te. **T**ertē
 p̄tinet ve tristitie et pene damnator: Luce
 xiiij. **I**bi erit fletus et stridor dentium: Esa.
 ij. **E** impio in maluz etc. **T**ertē scriptura
 sacra assimilaf illi rote que describit in vi-
 sione Ezechielis: que habet Ezech. j. vbi
 dicit: Apparuit rota sup terrā iuxta ani-
 malia habēs q̄tuor facies: vbi. s. de sacra
 scriptura sex cōditiones tāgunf. **H**ā p̄mo
 ostendit esse alta ex origine: in eo qz appa-
 ruit. **H**ō em̄ hec est scia ex hūana rōne in-
 uenta sicut alie scie: sed diuinitus reuelata
 sex mediante aliq̄ apparitione: et ideo dicit
 apparuit. **H**ā traditio veteris legis facta
 est ab angelo apparente ex persona dei in
 mōte: fm illud Act. v. iij. **H**ic. s. moysen mi-
 sit deus p̄ncipem et redemptorem cū manu
 angeli q̄ apparuit ei. Et infra. **H**ic est q̄ fu-
 it in ecclesia in solitudine cū angelo: q̄ lo-
 quebat ei in mōte sinai: et cū patribus no-
 stris q̄ accepit x̄ba vite dare nobis: r̄c̄e-
 latio etiā doct̄: inē. p̄phetice facta ē cōmu-
 niter p̄ apparitionē in somnio vel visione:
 fm illud **Num.** xij. **S**i fuerit inter vos p̄-
 pheta dñi in visione apparebo ei: aut per
 somniū loquar ad illum. **E**ruditio aut̄ do-
 ctrine euāgelice facta ē ex gr̄a x̄pi in carne
 apparētis: fm illud **Titū.** ij. Apparuit gr̄a
 saluatoris nr̄i oib⁹ hoib⁹ erudies nos etc.

El ideo de sacra scriptura dicit qz appa-
 ruit: qz h̄uis ea q̄ in sacra scriptura tradū-
 tur vt sūt mysteria fidei nō h̄nt apparentiā
 siue euidentiā rōnis: qz fides ē argumētū
 rez nō apparentiū: vt d̄: **Heb.** xj. habēt t̄p̄
 apparentiā et certitudinem adhesionis: qz
 plus videt̄ theologo qz debeat credere il-
 la q̄ in sacra scriptura tradunt et indubita-
 bilius eis inheret q̄ his q̄ fm rōnē appa-
 rent. et hec ē apparentia fidei: de q̄ d̄: **Sap.**
 j. Apparet aut̄ his q̄ fidē habēt in illum.
Haz solis dei fidelibus apparet scriptura
 sacra esse indubitabilis apud q̄s vt dictuz
 est supra: maior ē huius scripture auctoritas
 q̄ om̄is humani ingenij p̄p̄icitas. **S**ecūdo
 ostendit esse p̄fecta ex similitudine: qz
 assimilaf rote. Apparuit inq̄t rota. Rota
 em̄ habet figurā et motū circularē et
 vtriq̄ **Ps̄.** attribuit quandā p̄fectionē. **H**ā
 figura circularis p̄fecta ē: qz ex nulla
 pte p̄t̄ ei fieri additio qd̄ etiā competit fa-
 cre scripture q̄ nihil p̄tinet sup̄fluū aut mi-
 nus q̄ expediat hūane salutis: ideo ei quā-
 tuz ad hoc in hac vita nihil addi opozet:
Apocalyp. vlti. Si q̄s apposerit ad hec
 apponet deus sup̄ illū plagas etc. **I**tem
 motus circularis p̄bat a **Ps̄.** inter oēs
 motus p̄fectior. **H**ā finem p̄iūgit p̄ncipio
 qd̄ etiā sacra scriptura facit: dñi deū omni-
 um rez p̄ncipiū et finē esse ostendit. **H** et
 ex p̄sona dei dicit: Ego sum alpha et o p̄nci-
 piuz et finis. Et de hac similitudine rote
 dicit in **Ps̄.** lxxvj. **T**onitruū tui i rota
Tor em̄ tonitruū dei ē māifestatio sue ma-
 gnitudis: de q̄ dicit **Job.** xxvj. **T**onitruū
 magnitudis eius q̄s poterit intueri? et hec
 manifestatio fit in rota. i. in sacra scriptu-
 ra. **H**ic h̄o. hic sup̄ Ezech. dicit qz rota di-
 cit̄ sacra scriptura q̄ ad auditores oī parte
 voluit̄ inter prospera et aduersa. **T**ertio
 ostendit esse p̄neta ex vnione. **H**ic dicit̄ ro-
 ta vna h̄uis em̄ duo testamenta p̄neta: t̄p̄
 sic inuicem p̄nectunt̄: vt vnū et idem vt
 deant̄ p̄tinere. Et ideo nouū testamentum
 includit̄ in veteri fm **Verū.** sicut figuratū
 in figura et ecōuerso. **U**nde Ezech. j. dicit̄:
 qz aspectus earuz et opera quasi sit rota in
 medio rote. **H**o. i. nouū testamentū in ve-
 teri. **U**bi nota qz scientia sacre scripture de-
 cit̄ vna tripliciter. s. vnitate attributionis
 inquantū omnia que p̄siderat q̄q̄ inter
 se diuersa sunt: tamen omnia p̄siderat p̄ at-

Alia et facit amaricare ventrem tuum: sed in ore tuo erit dulce tanquam mel. In hac siquidem visione ostenditur: quod liber sacre scripture primo requiritur discipulum vel lectorem expedire, et ideo dicit: *Abij sez a corpore mundi vel carnis quorum sez occupatio impedit et fructum et fructum sapientie. Sollicitudo enim seculi et fallacia diuitiarum suffocant verbum: Matth. xij. Item requiritur auditor de uotum qui non tam lectione quam oratione sacre scripture intelligentiam querat. Unde dicit: *Abij ad angelum. i. xpm dicens ei. s. oratio ut daret mihi librum. i. intelligentiam scripture: Sap. vij. Optauit et datus est mihi sensus: inuocauit et venit in me spiritus sapientie. Item requiritur hominem studiosum. Primo ad capiendam. s. doctrinam sacre scripture quam cape debet audiendo et legendo: *Apoc. j. Huius qui audit et qui legit verba prophetie. i. libri huius. Oportet esse studiosum etiam ad audiendum. s. in memoria. Unde dicit: *deuota illi. s. memorie commendando et opere implendo: et hoc cum quadam aueritate quam notat in verbo deuotum. Item requiritur hominem uigiliosum qui propter amaritudinem seu laborem qui est in discendo siue intelligendo vel implendo non omittat eam: quod sicut ex vna parte uidetur esse difficilis et amara: ita ex alia est dulcis et fragilis. Est enim difficilis ad intelligendum: et amara. i. penosa ad opere implendum. Et ideo dicit: *Faciet amari. uen. tuum: id est carnalitate siue humanitate tua que est mollis et fragilis. Et ideo que est ei et penosum scripture monita implere. Facit etiam liber diuine scripture amaricare ventrem anime. i. mentem in quantum dicit hominem in cognitionem prophetarum defectuum de quibus amaritatis. Deducit etiam in contemplationem diuinorum et celestium: et pro eo fit dulce quod intus uideri: tanto in amaritudinem uertit omne quod foris sustinet. Sed ex alia parte scripture dulcis est et sapida. Unde subdit: *Sed in ore tuo erit dulce tanquam mel: quod. s. sacra scriptura licet sit difficilis ad intelligendum et penosa ad implendum: tamen est delectabilis ad predicandum: Ps. cxvij. Quod dulcia faucibus meis eloquia tua super mel osi meo. Ca. XXXI******

Pes multus bonum facit in anima. Et hoc ostendit in visione beati Iohannis: qui habet *Apocalyp. vij. Ubi dicitur quod secun-*

us angelus tuba cecinit: et motus magnus igne ardens missus est in mare: et facta est tertia pars maris sanguis: et mortua est tertia pars creature: que habebat animas in mari: et tertia pars nauium interiit. **S**ecundus angelus est spes que est secunda Christus theologica: hec tuba canit qui penitenti ueniam promittit: et tunc mons magnus. i. animus subleuatus: igne ardens. i. charitate feruens mittit in mare. i. in amaritudinem timoris et doloris: et tunc fit tertia pars maris sanguis: prima pars est amaritudo timoris: secunda doloris. Et his duobus aliquando sequitur tertia scilicet amaritudo desperationis: sed hac omnia excludit securitas spei et uertit in sanguinem. i. in penitentiam asperitatem et carnis mortificationem. **I**tem prima pars eorum que habet animas in mari est timor pene mundi: secunda timor purgatorij: tertia timor pene inferni: et hec mortis: quod hunc timorem spes salutis excludit. **I**tem prima pars nauis humane metis sunt cogitationes necessarie que sunt circa illa que sunt de necessitate salutis. **S**ecunda que sunt cogitationes perfecte que sunt circa opera superogationis que non sunt de necessitate: sed de perfectione. **T**ertia pars sunt cogitationes vane circa uanitates: hec tertia pars interit canente tuba secundi angeli. i. spei promittente ueniam et miseri ordiam dei: *Ps. xl vij. In spiritu uehementi conteres naues tharsis: id est cogitationes querentes uana huius mundi. Caplin: XXXII*

Rituales uiri assimilantur illis rotis que describuntur *Ezech. j. ubi dicitur quod statura erat rotis et altitudo et horribilis aspectus et totum corpus plenum oculis in circuitu ipsorum quatuor. In quibus uerbis quatuor conditiones spiritualium uirorum exprimitur. **P**rima est rectitudo iusticie que figuratur in statura rotarum: quod enim stare dicitur id quod firmum est uel rectum. **M**odum enim dicit stare ille qui iacet uel ille qui uadit. **I**deo statura imponitur rectitudinem et firmitatem: que duo competunt spiritualibus uiris. i. his que spiritu dei agunt. s. rectitudinem operis: sicut illud *Ps. cxlij. Spiritus tuus bonum deducet me in terram rectam: et stabilitas uoluntatis que est ex robore spiritus sancti: sicut illud *Ephe. iij. Det nobis corroborationem per spiritum tuum in interiorum hominis. **H**oc enim stabilitas robur gratia spiritus sancti facit: *Heb. xij. Optimus est gratia****

est necesse sit vt veniat scādala. Et tñ ho
mini illi p quē scandalū venit. Qd̄ intelli
gendū est de scandalō actiuo qd̄ est ex cul
pa ppria. s. vel bonū omittēdo: vel maluz
augetido: vel studiose nocēdo a hmōi. Sz
de scādalo passiuo qd̄ est ex culpa alterius
nō est tñ curandū q̄ ppter b̄ bonū dimitt
tat: p̄cipue bonū ad qd̄ homo tenet si sine
hmōi scādalo fieri nō posset. Et dñs non
curauit de scandalō phariseoz: tñ cura
uit de scādalo gētiliū petentiū ab eo tribu
tū: vt habet Matth. xvij. ¶ Ca. XXXIII

Tentatio oculi

Ista in cordis cogitatio est sicut
pollutio somni in dormitione.
Dicit enim Deus. xxiij. Si fuerit inter vos
homo q̄ nocturno polluit se somnio: egre
dies et castra: et non reuertet̄ usq̄ ad ves
per̄ lauet aq̄: et post solis occasum regredi
etur in castra. In q̄bus v̄bis p̄mo intelli
gitur somni pollutionē cū dicit: Si fuerit in
ter vos homo q̄ noc. polluit som. Nam si
cur dicit Grego. Nocturnū somniū est ten
tatio occulta p̄ quā tunc homo pollut̄ q̄
tenebrosa cogitatione turpe aliquid corde
p̄cipit: qd̄ tñ corporis ope non explet. Et
causa quare aliqui sp̄uales viri talibus co
gitationibus v̄tentationibus molestant̄:
est sicut Grego. dicit q̄ libenter se occupāt
in alijs actibus terrenis etiā licitis: qz
cū v̄l in minimis terrena actio p̄ desiderū
tangit̄ crecēte s̄ nos antiqui hostis for
titudine: mens nostra nō minima importu
nitate tentationis inquinat̄. ¶ Secundo
p̄sidera polluti exclusionem cū subditur:
Egredies extra castra. Grego. Dignus est
vt qui in mūdā cogitatioē pollut̄: indi
gnū se ceteroz̄ fidelū societatibus arbi
tret̄: culpe sue meritū ante oculos ponat: et
ex bonoz̄ se eximione despiciat. Pollu
tū ergo ex castra exire ē turpi cogitatioē la
borantē sese ex p̄tinentiū compatiōe despi
cere. ¶ Tertio aduerte exclusi purgationē
cū subdit: et nō reuertet̄ usq̄ ad vesperū
lauet aq̄. Grego. ad vesper̄ aq̄ abluat̄ cuz
defectū suū p̄cipit ad p̄ncip̄ lamēta puer
titur: vt scribitur diluat̄ oē qd̄ aīaz̄ occulta
in q̄natio accusat. Ps̄. xxiij. Ad vesper̄ de
morabit̄ fletus: et ad matutinū leticia. Et
hinc ē q̄ Reuēt. j. mandatū fuit q̄ mēbra
hostie in frustra p̄scisa et caput et cūcta q̄ ad

herēt iecoz̄ igne cōburerent. Pedes s̄
et intestina p̄us aq̄ lauerent. Ista hostia ē
homo q̄ seipm̄ offert ad seruitiū dei cuius
mēbra tūc occiduntur in frustra cū eius vite
opa sunt v̄tutib̄ distincta. Et tūc sup̄ ignē
ponunt̄ qm̄ cū feruore amoris et deuotiōis
deo offeruntur. Caput aut̄ et ea q̄ iuxta te
cur p̄tinētur incēdimus cū in sensu nostro
quo oē corpus regitur atq̄ in oculis de
siderijs flāma diuini amoris ardent̄. Pe
des aut̄ qui terrā tangūt sunt terrene occu
pationes. Intestina s̄ in q̄bus stercoza
portātur sunt cogitationes immūde. Unde
Grego. Cū cogitationes nostras immūda
cogitatio inquinat̄ qd̄ aliud q̄ intestina ho
stie stercoza portāt. Habet ergo pedes et in
testina ille q̄ dū terrenū aliqd̄ agit inuolū
ta etiā illicita in corde p̄cipit: s̄z bec vt cō
buri debeant lauetur: qz nimitz̄ necesse est
vt ante immūdas cogitationes timoris fle
tus diluat̄ q̄ in acceptioē sacrificij sup̄nus
amor incēdat: vt tāto suauis in p̄spectu
sui spectatoris ardeat: q̄to cuz ei assistere
cepit: nil terrenū secū vel lubricū in actu
sue orōnis iponit: vt dicit Grego. ¶ Quar
to nota purgati reuersionē cū subinfert̄:
Et post occasum sol̄ regredietur in castra.
Tūc sol̄ occūbit cū ardor tentationis p̄ la
chrymas p̄nc̄ deferuētur. Et tūc q̄ pollu
tus fuerat ad castra redit: qz tūc in societa
te bonoz̄ p̄fidit. Et Grego. Post aquā q̄
pe occūbēte sole ad castra reuertit̄: q̄ post
lamēta p̄nc̄ frigeēte flāma cogitationis
illicite ad fidelū merita p̄sumēda repat̄:
vt tā se a ceteris lōge esse nō existimet qui
mūdū se p̄ habitū intimi ardoris gaudet.
¶ Itē tētatio triplex est q̄ describit̄ in pri
ma v̄sioē Ezechiel vbi d̄: Aidi et ecce ven
tus turbis ventebat ab aq̄lone: et nubes
magna et ignis iuoluēs: et splēdor in circū
tu ei: et de medio ei: q̄m spēs electri. Vbi p̄
mo notat̄ tētatiōis piculū ex tēpestate ve
niēte. sedo remediū ex splēdore circū dāte.
tertio p̄miū ex electro apparēte. Periculū
ostendit̄ triplex s̄m triplicē tētatiōis q̄dū: qz
p̄mus p̄tinet ad tentationē superbie cum
d̄: Ecce ventus turbis. ve. ab aq̄lone. Gre
go. Ventus est tentatio mentis: ppria au
tem mētis tentatio est tentatio superbie q̄
h̄z cor elenare. Unde assimilatur vēto: qz
sicut ventus eleuat corpora leuia: ita super
bia eleuat corda vana: Job. xi. Air van?

a diabolo psuadente: qz accedens tētator dixit ei rē. **I**tem a mūdo alliciente: cum ostendit ei oīa regna mūdi et gloriā eoz et dixit: Hec omnia tibi dabo. **S**z tamen xp̄us de oībus triūphauit. et ideo hoc electz de medio haz tentationū iā creptum inducitur in exemplū: imo etiā in p̄miū suū in p̄ciū si ip̄as tētationes vicerimus: ita vt ex hoc electro fabricet et moneta q̄ dabit in p̄ciū laboris: et corona que reseruat in p̄miū victoris: et letificabimur si q̄dē ex spē dore auri: et insup ex cādore argētī: qz tam ex visione deitatis q̄ hūanitatīs xp̄i delectabimur et reficiemur in patria: vt dicit Aug. sup illud Job. x. In grediet et egre diet et pascua inueniet. **I**te tētator et impugnat nos diabolus aliq̄ de vana glia: aliq̄ de supbia: aliq̄ de inuidia: aliq̄ de lufuria. Et hec pugna tentationū figuratiue expr̄mit in visione somnij q̄ habetur Danielis. vij. vbi dicit qd daniel somniū scribēs breui sermone comp̄hendit: summaritqz p̄stringēs ait: Videbā in visione mea nocte et ecce q̄tuor venti pugnabāt in mari magno: et q̄tuor bestie magne ascendebāt diuerse inter se. **P**rima q̄si leena: et quasi alas habebat ad se aspiciēdā: donec euellit sunt ale eius: et sublata ē de terra et sup pedes q̄si homo stetit: et cor eius datū est ei. Et ecce bestia alia similis vīso in pte stetit et tres ordines erāt in ore eius et in dētib⁹ eius. et sic dicebant ei: Surge comedere carnes plurimas. **P**ost hoc aspiciēdā: et ecce alia q̄si pardus et alas habebat auis q̄tuor: et sup se: et q̄tuor capita erant in bestia: et potestas data ē ei. **P**ost hoc aspiciēdā in visione noctis: et ecce bestia q̄ta terribil atqz mirabilis et fortis nimis dentes ferreos habebat magnos comedēs atqz cōminūs et reliq̄ pedibus suis p̄culcās. **D**istimilis autē erat ceteris bestijs quas viderā ante eā: et habebat cornua decē. **P**rim⁹ ergo vētus est ambitiois tētatio: q̄ flat ab oriēte. Lab originis nobilitate q̄ frequēter est ambitionis occasio. Bestia autē hoc flatu excitata supbia est que est q̄si leena habēs alas aquile que sunt sublimitas et potestas. Et hec bestia tūc euellitur quando homo superbus a flatu suo deiciet. Et tūc hec bestia stat super pedes suos: quia tūc iam non stat: vel in equo: vel sup alios homines. et cor eius datur ei. i. vera cognitio

sue fragilitatis et vtilitatis. **S**ecundus ventus est tētatio inuidie q̄ flat a meridie quia de prosperitate bonoz dolet inuidia. Est em̄ in regione meridiana abundantia bonoz. Bestia hoc flatu excitata est detrahtoria lingua que bestia ē similis vīso qui libenter mel comedit: quia dulce est in ore inuidi mala de alijs loq̄. **A**nde delectat inuidus cū videt aliena mala: sic dolet et tristat cū videt aliena bona. **I**uxta illud Horatij poete: Inuidus alterius rebus marcescit opimis. p̄pterea est ei dulce loq̄ de malis p̄imi. **H**ec bestia in pte stetit: qz inuidus q̄si homines in pte laudat. **T**res ordines dentū habuit: qz inuidus hz tres modos detrahendi. i. mala augēdo: bona minuēdo: et indifferētia vel dubia p̄uertēdo. **T**ertius ventus est tētatio lufurie flās ab occidente. i. a carne iugiter ad ocium suū tendēte. **Q**uod die em̄ appropinquamus morti. **I**uxta illud: **D**omine qd est genuū tendit ad interitum. **B**estia hoc vēto excitata ē carnis p̄cupiscētia que similis pardo dicitur: qui ē varij coloris p̄pter varietatē desiderioz. **H**ec habet q̄tuor capita. i. ocū: suauitatē vestīū et p̄sū: delectabilitatem epulaz et carnale opus. **Q**uattuor autē ale que eā erigūt sunt iuētus: sanitas: pulchritudo et nobilitas. Et hec sūt vt ale milui q̄bus volat ad fordes carnales. **Q**uartus vētus flās ab adq̄ne est tētatio crudelitatis q̄ est in potētibus respectu subditoz ad quā p̄tinet q̄ta bestia q̄ est ceteri crudelior q̄ cetera cōminuit et p̄culcat. **C**ornua eius sunt p̄positi et satellites et mīstri sue crudelitatis q̄ q̄s p̄culcare nō p̄ualēt salte accusando ledere nitunt. **Q**uia autē in p̄dicto somnio dicit q̄ q̄tuor vēti pugnabāt in mari magno. **H**orā dū est qd mare somniatū sic dicit somnioz interpretēs q̄si referē ad regnoz mutabilitatē: sic in h̄ somnio Danielis vbi p̄ mare grāde intelligit vniuersale impiū mūdi. et p̄ q̄tuor vētos pugnātes in eo: intelligunt angelice p̄tates laborātes p̄ ip̄is impijs et regnis mūdi: vt exponūt Glose. **A**liq̄ dicit referē ad hoīm p̄spiratē. **A**lii dicūt somnioz interpretēs: qd si q̄s viderit p̄ somniū qd in mari cepit p̄sces hamo inueniet diuitias a rege fm̄ rōnē captiois. et sicut si retibus p̄ rectū obsequiū dicitur ab eo fm̄ rōnē captiois. **I**te dicit qd si q̄s somniat

bere comua decē in q̄stū inducit ad p̄ceptū
et trāsgressiōne decalogi. i. decē p̄ceptoz le
gis diuine. Et in capitibus eius septē dia/
demata. p̄pter septiformē tētationē p̄ quā
victozes eius coronant. Sunt enī vt dicit
Berni. septē genera tētationū. **P**rima ē
impozitua q̄ p̄cciter insitit vt saltē vin/
car: Job. xiiij. Mons cadēs desluit: et sarrū
transfert de loco suo lapides excauat aq̄:
et alluione terra paulatī p̄sumit. **S**ecū
da ē dubia q̄ aīuz ambiguitatis nubib⁹ in
uoluit: Job. xx. Cogitationes mee varie
succedunt sibi: et mens in diuersa rapitur.
Tertia est subita que iudiciū rōnis p̄ue
nit: Zach. i. iij. Velociores fuerūt p̄secuto
res mei aubus celī. **Q**uarta ē occulta q̄
deliberationis p̄siderationē p̄terfugit. vñ
Job. xiiij. Quātas habeo inīqtates et pctā
scelera mea atq̄ delicta mea ostēde mihi.
Job. xli. Quis reuelauit faciē indumenti
eius: et in mediū oris eius q̄s irabit? Por
tas vultus eius q̄s apiet. i. q̄s apiet ocul
tas eius cogitationes. **Q**uinta ē violen
ta q̄ vires aīe siue mētis transcēdit: Job
xxx. Quasi rupto muro et apta ianua irru
erūt sup me: et ad meas miseras deuoluti
sunt. **S**exta ē fraudulēta q̄ aīaz seducit:
Prouer. xiiij. Est via q̄ videt homi recta:
nouissima autē eius ducit ad mortē. **S**e
ptima ē p̄plexa q̄ varijs vitijis simul impe
dit: Job. xxxix. Procul odoraf bellū ex
horzationē ducit: et vlulatū exercitus. Se
quit q̄ cauda eius. i. finalis intētiō ei⁹ vel
simulata deceptio q̄ maliciā tegit sicut cau
da tegit turpitudinē: Esa. lx. Prop̄ha lo
quēs mendaciū ip̄e ē cauda trahēs tertiā
ptē stellaz. i. reprobos q̄ nec sunt de parte
innocentiū nec de nūero penitentiu: sunt
tū de nūero stellaz p̄pter lucē. i. cognitio
nē fideli quā habēt saltē informē. Et misit
eos tractos et allectos in terrā. i. in amorē
terrenoꝝ: vt plus ea q̄ celestia diligāt. Se
quit q̄ draco. i. ip̄e diabolus stetit. s. i. cel
santer insidiādo ante mulierē. i. aīaz q̄ erat
paritura. i. ope implectura p̄ceptū p̄positi
boni. Cū enī grauida sit aīa in p̄ceptū bo
ni p̄positi: statī in partu isurgit diabol⁹ vt
impediatur partū. **C**aplm: XXXIII

Quarta hominis spi
ritualis assimilaf illi statue quā
omniatit Habuchodonosoz de

qua dicit Danielis. ij. Tu rex videbas: et
ecce quasi statua vna grandis statua illi
magna: et statua sublimis stabat contra te
et intinitus eius erat terribilis: huius sta
tue caput ex auro optimo erat: pectus au
tem et brachia de argento. Porro venter
et femora ex ere. Tibie autem ferree: pedū
autem quedam pars erat ferrea et quedam
fictilis. Videbas ita donec abscisus est la
pis de monte sine manibus: et percussit sta
tuam in pedibus eius ferreis et fictilibus
et cōminuit eos: tunc contrita sunt pariter
ferrum: testa: es: argentum et aurū. et reda
cte quasi in fauillā cōstie aree: et rapta sunt
a vento nullusq̄ locus inuentus ē eis. La
pis autem qui percusserat statuam factus
est mons magnus et repleuit vniuersaz ter
ram: hoc est somnium. In hoc somnio sat
describitur humane vite spiritalis varie
tas. **P**rimo quantū ad dignitatem con
ditionis: ecce statua grandis et. **S**ecū
do quantū ad facilitatem corruptionis hu
ius statue caput et. **T**ertio quantū ad
difficultatez reparationis: videbas ita do
nec abscisus est lapis et. Dignitas condi
tionis describitur: quia statua hęc erat grā
dis sublimis et terribilis. Sic vita spiritu
alis hominis iusti est grandis per fidem:
Heb. xi. Fide moyses grandis factus et.
est sublimis per spem: Danielis. i. iij. Pro
ceritas siue sublimitas eius contigens ce
luz: scilicet per spem celestium. sed est terri
bilis hostibus p̄ charitatē: Lāt. vj. Terri
bil vt castrorū acies ordiata. Ordinant ē
castra virtutū p̄ charitatē: Lāt. ij. Ordina
uit in me charitatē. Vel grādis in actiua:
sublimis in cōtēplatiua: terribil in aduer
sarioꝝ pugna: quā. s. hz in vtraq̄ vita. **A**
magna ē eius correctio: sublimis eius re
paratio: terribil ē ei⁹ p̄ditio hęc dānatio.
ergo magnitudo statue in p̄sideratiōe cul
pe: sublimitas in p̄sideratione grē: terroz
in p̄sideratiōe pene. s. sequit: Stabat q̄ te.
Hęc statua tūc stat q̄ hoīez q̄n feditatē: in
firmitatē et calamitatē mētis intuef: et q̄lis
sit et q̄lis eē possit ex h̄ ei ostēdī: Ps. xli.
Arguā te et statuā q̄ fa. tuā. **S**ecūdo de
scribit vite spūalis corruptio. i. casus mēt
a sublimitate virtutū ad ima vitioꝝ cū di
cit: Caput hui⁹ statue ex auro et. vbi ostē
dit q̄ hui⁹ statue p̄ma ps erat aurea: sc̄da
argentea: tertia erca: quarta ferrea: quinta

passio: femore subiectio: in ere simulatio: qd aliud est venter et femora erea nisi pietas et humilitas ficta: et si p tibia securitas: p ferru crudelitas: qd aliud in tibijs ferreis nisi severitas crudelitas: et si pes necessitatis: testa voluptatem: qd plata testea nisi supfluitas voluptuosa: pes ex pte testeus et ex pte ferreus describit: qz delicata mens nunc in eoru odiu adducit: ignisqz restringit: nunc ho cu tempa suppetur in eoru luru resoluit. Est ergo vt pz ex dictis fulgor capitis aurei deuota intentio celestis desiderij: claritas pectoris et brachij argentei certitudo recti filij et recitudo operis certi fonozas erei ventris et femoris blandimentu false pietatis et fiete humilitatis: robur ferree tibie rigor immoderate disciplinæ fragilitas testei pedis effrenatio superfluitatis. Caput itaqz aureu sancta desideria facit: pectus et brachiū argenteū: et cōsilia et opa recta: ventrē et femur ereū obsequia et seruitia ficta: tibias ferreas flagella sua plantaz testeam subsidia delicata.

Tertio describit de structe vite repatio. Sepe em que non corrigat manus humana: percit inia diuina vel inspiratio interna. An de monte abscessus ē lapis sine manibus et percussit statuā et. qz feroces et induratas mētes potius corrigit inspiratio diuina quā corrigat flagella humana. Est ergo lapis abscessus sine manibus timor diuinitus inspiratus: in cui lectu statua dei est. i. monstruosa vita pectoris destruit. An de percussio statue et diminutio cōpūcti cordis ē p̄ritio et humiliatio: et in pedibus. i. in inferioribus statua concutit quā mens elata atqz quersa per spiritum timoris domini ad iniquitatis et infirmitatis sue considerationē reuerberat. et postqz ferru percussit cetera p̄terunt. Tūc p̄trita sunt inq̄t pariter ferru te. es. ar. et aux. et. Unde qz totius boni fundamentū ē humilitas: prius erubescimus vera mala q̄ ficta bona. notissime etiā vera bona euz sint imperfecta et incosummata. In ferri itaqz p̄tritione dānamus mala q̄ per iniquitatem cōmissimus. In testa autē illa q̄ per infirmitatem contraximus. Er̄s autē p̄tritio est simulati boni reprobatio: in argenteis membris hoc displicet non q̄ sunt bona: s̄ q̄ non sunt optima. In aureo autē ope solū hoc est reprobabile q̄ optimi opis inchoatio vsqz ad

debiti finis terminū non p̄ducat. In argenti itaqz p̄tritione boni opis imperfectio. In auri ho p̄fractione arguit optimi opis in termino. Sequitur: et redacta quasi in fauillam est iue aree. Per estiuū tempus feruor spiritus: per aream spiritualis prudentia significat fauille nigredo verecundie est cōfusio. Has fauillas adhuc in p̄sentia tolleramus q̄ diu de p̄critis culpis confusi vel suspecti sumus. An de peccata in fauillaz vertunt: qz erubescimus in quibus delectari p̄sueuimus. Sed flante vento fauille tollunt cum per spiritus sancti aspiratorem reatus nostri fornicatio ois atqz suspitio absorbet. Esa. xxxviii. Proiecit p̄ter gum tuū omnia peccata mea. Sic peccata p̄phete erant in fauilla redacta quando dicebat: Tota die uerecundia mea et me et p̄fusio faciei mee cooperuit me: sed quasi a vento rapta cum dicebat: Regratiando et exultando: B̄ndic anima mea domino et omnia q̄ intra me sunt nomini sancto eius. Sed raptis fauillis nullus eis locus inuenit: quia post impetratā ueniā mens contra similitum corruptionum detrimenta insuperabilis reddit: quia ad similem corruptionē nec sensus decipi: nec affectus potest corrūpi. S̄ nota q̄ lapis cōtinuēs statum am crescit in montē magnū et eminentē: qz charitas p̄ augmenta p̄ficiens elenat ad cōfidentie immensitatē: de qua dicit in ps. cxxliij. Qui fidit in domo sicut mōs sio et. Inter vite spiritualis varietas describit in illa arborē quā somniavit idem Ihu buchodonofoz: de qua dicit Danielis. iij. Aldeba et ecce arbor in medio terre: et latitudo eius nimia: magna arbor et fortis et p̄ceritas eius p̄tīgēs celi aspectus eius erat vsqz ad terminos vniverse terre: folia eius pulcherrima et fructus eius nimius: et esca vniverse in ea: subter eā habitabāt aīa et bestie: et in ramis eius uersabant volucres celi et ex uescebat ois caro. Aldebam in visione capitis mei sup stratum meū et ecce vigil et sanctus de celo descendit et clamauit fortiter et sic ait: Succidite arbore et p̄cidite ramos eius et excutite folia eius et dissipate fructus eius et fugiant bestie q̄ subter eaz sunt: et volucres de ramis eius. Verunt germē radicū eius in terra finite et alligēt vinculo ferreo et ereo in herbis q̄ foris sunt: et roze celi tingat: et cū fer

me est velut quoddam vas magnum capax quoddammodo omnium. vñ p̄bs dicit: q̄ aīa est quoddammodo oīa. Quia enim capit p̄ sensum vel intellectū: imo ē quoddammodo capax dei: vñ nihil minus deo cā implere pot̄. Sed est homo q̄si linteū p̄pter mortalitatē carnis: quia linteis mortuorū corpora hactenus inuoluebant. ¶ Item quatuor inijs submissum. i. quattuor elementis compositū. Sed de celo in terrā submittit: q̄ de celo spūs: caro de terra originat̄. An hō de celo in terrā submittit cū spūs carni vnit̄. ¶ Vel describit hō q̄tum ad lapsum culpe: ex eo q̄ vas submittit de celo in terrā. i. de grā in culpā. vel de celo in terrā pctōz submittit: q̄ dimisso spū carnes sequitur: et ideo sunt in eo quadrupedia. i. pctm luxurie: q̄ pctm carnis q̄si quatuor pedibus gradit̄: q̄. i. quatuor acibus sine gradibus p̄ficiť. s. suggestionē: delectatiōē: cōsensu et opere. ¶ Itē serpētes q̄ terre inherēt v̄tre. i. peccata auaricie q̄bus rebus terrenis inherere mēte. ¶ Itē volatilia q̄ in altū volāt p̄ q̄ signant appetitū suū pctā superbie. ¶ Tertio describit̄ status p̄nē: q̄ facta ē vox ad eū: surge. s. a pctis auaricie q̄ in inferna petit: occide delectationes luxurie q̄ in carne viuūt: māduca. i. p̄tere appetitū sup̄bie q̄ p̄terne se erigit. Sz q̄ superbus iustus q̄q̄ lactanter se cōmendat et despicit ceteros et n̄stigi renuit humili penitenti sic phariseus q̄ dicebat: Nō sum sicut h publicanus. Subdit: Nunq̄ manducaui omne cōe et imundū. Sz h iactātia rep̄m̄it cū dicit. x. De purificauit. s. p̄ p̄nā et tu ne cōe. i. imundū dixeris. Nā p̄nā offiē imundū purificat. Sz p̄nā necessaria est tripl̄. s. in corde p̄ stritionē: in ore p̄ sessiōē: in ope p̄ satisfactionē. Et ideo addit q̄ hoc factū est p̄ ter. Et talis p̄nā etiā in celo accepta et approbat̄. An subinfertur q̄ statim receptū ē vas in celū. Vel b̄ dicit: q̄ talis p̄nā ianuā celli ap̄t et ip̄m penitentē in celestem gloriā finaliter introducit.

Capitulum:

XXXV

Virtutes principales sunt septē: q̄bus septem vitia opponunt: q̄d p̄z ex somnio pharaonis q̄ habet Heñ. xli. vbi dicit q̄ pharao dormiuit et vidit somniū: septē spicē pullulabāt in culmo vno plene atq̄ for-

mose. Alie q̄z toridē spicē tenues et p̄cisse v̄edine oriebant deuorātes oēm p̄z pulchritudinē. Per septē autē spicas plenas p̄nt intelligi septē virtutes. ¶ Pr̄mo p̄t n̄m̄: q̄z septē erāt spicē: et septē sunt virtutes aīe p̄ncipales ad q̄s cetera reduciunt. s. tres theologice: vt fides: spes et charitas. Et quatuor cardinales: vt iusticia: temperātia: fortitudo et prudētia. Nā fide ordinat̄ rōnalis: spe orotat̄ irascibilis: charitate ordinat̄ concupiscibilis: temperātia gubernat̄ corpus: iusticia regit̄ mūdus: fortitudine vincit̄ diabolus: prudētia dirigit et p̄ficiť om̄e op̄. Est etiā prudētia s̄m̄ p̄b̄m̄ recta ratio agibilis. ¶ Secūdo p̄t exēplū: q̄ recte assimilant̄ spicē q̄ dicit̄ spicē a quibusdā spicū q̄bus sūt minute exteri. Sic etiā q̄libet x̄tus h̄z spicula sua et tela q̄b̄ defendit se. Nā fides h̄z spicula miracloz: spes spicula orōnū: charitas spicula elemosynarū: iusticia spicula supplicioz sine punitionū: temperātia spicula ieiunioz: fortitudo spicula p̄mioz: q̄z cōsideratio p̄m̄ij minuit vim flagelli: prudētia autē spicula h̄z x̄borū: q̄z x̄ba sapientiū q̄si stimuli. ¶ Tertio p̄pter fundamentū suū p̄ncipiū: q̄z pullulabat in culmo vno. Iste culmus a q̄ om̄s virtutes oriunt̄: et in q̄ fundant̄ et vniunt̄ est grā dei. An sicut oēs potētie aīe oriuntur ab eius essentia: ita oēs virtutes oriunt̄ a grā. ¶ Quarto rōne p̄tēti: q̄z erāt plene. Plene etiā virtutes sunt granis et seminib̄ meritoz ex q̄bus etiā suscipiunt̄ fructus p̄mioz. ¶ Quinto p̄pter aspectū: q̄z formose. i. pulchre in aspectu. Sic virtutes reddūt vitā hoīs pulchrā et grā ad imitadū. Per septē autē spicas tenues intelligūt̄ septē vitia capitalia: ex q̄b̄ cetera vitia oriūt̄. ¶ Pr̄mo p̄t n̄m̄: q̄z toridē erāt sic spicē plene. s. se p̄tē. Et s̄m̄ p̄ncipalia vitia septē sūt. s. sup̄bia: auaricia: gula: luxuria: ira: inuidia: et accidia. Sup̄bia q̄rit excellētiās: auaricia q̄rit diuitias: gula expetit delicias: luxuria q̄rit delectari: ira vult v̄dicare: inuidia q̄rit q̄d p̄s̄a. s. aliena: accidia fugit laboriosa. ¶ Secūdo p̄t exēplū: q̄z assimilant̄ spicē. s. q̄ dicunt̄ a spicū p̄ncipionū: q̄z. s. p̄scitentiā p̄h̄gūt: Ro. ij. Tribulatio et angustia in oēs aīaz opant̄ malū: tribulatio. s. pene et angustia p̄scie. ¶ Tertio p̄t defectū: q̄z tenues erāt. Carēt ei vitia pinguedine gr̄e plenitudīe iusticie: et fructu mercedis ceterz

ptionis sacramenta in lege figurata et a prophetis predicta. **P**rimū fuit conceptio sine incarnatio quae fuit figurata in conceptioe Isaac: **Gen.** xvij. et prophetata **Esa.** vij. Accessi ad prophetissam et concepti filium. **S**ecundū est eius natiuitas quae fuit figurata in natiuitate Isaac: **Gen.** xxij. et prophetata **Esa.** vij. **E**cce virgo concipiet et pariet filium. **A**trius figuratū fuit **Rūc.** xvij. in virga aarō quae novae vna frōducat floruit et fructū fecit. **T**ertius est passio quae figurata fuit in morte abel: **Gen.** liij. et in immolatioe vitule: **Rūm.** xij. et agni. **Ezo.** xij. et prophetata **Esa.** liij. Sicut ovis ad occisionē ducet: **Mierc.** xj. Ego quasi agnus mansuetus quae portat ad victimā. **Q**uartū ē descensus ad inferos qui fuit figuratus in Sāone: quae tulit porttas gace. **In di.** xvj. et prophetatus **Zach.** iy. Tu autē in sanguine testamētū eduxisti vincos de loco carceris etc. **Q**uintū est resurrectio quae figurata fuit in resuscitatioe filij mulieris saretane. **lij.** **Rēg.** xvij. prophetata **Osce.** vj. Vivificabit nos post duos dies: et in die tertia suscitabit nos. **S**extus est ascensio quae figurata fuit in translatione Enoch: **Gen.** v. et in rapto **Melic.** liij. **Rēg.** ij. et prophetata **Esa.** lixij. Quis est iste quae venit de edom. **ps.** xlvj. Ascendit deus in tubilo etc. **S**eptimū ē aduentus ad iudiciū: qui figuratus fuit in arcu celesti post diluuiū per colorē igneū: **Gen.** iy. et prophetatus ē **Esa.** liij. **D**ñs ad iudiciū veniet cum senioribus populi sui. **I**te xpi vita assimilatur illi libro: de quo agit **Apoc.** x. ubi dicitur: Accipe librum apertū de manu angeli stantis supra mare et supra terram: quoniam aptius diceret: **E**x vita xpi accipe eruditionē: quae liber est ubi accipe librum istum ut erudiaris. **I**n hōc libro tot sunt littere quae virtutes. humilitas enim est vna sphaera: patientia est alta: caritas alia. et sic de alijs: quae sphaera ipsemet xps scripsit in se **Job.** xxxj. **L**ibrum scribat ipse quae iudicatur. i. filius cui prae omni iudiciū dedit: **Job.** v. **A**d exemplar igitur huius libri scribere quilibet suū debet: quae est exemplar verax. **U**n in iudicio oibus aptus on debet vt videat oēs in eo fallitates libro suoy: **Apoc.** xx. **L**iber quae est vite aptus ē: et iudicari sunt mortui ex his quae scripta erāt in libro. **I**te parate ad lectionē: quae liber iste apertus ē: et ideo dixit librum aptum. **H**ic liber fuit clauis in armario vteri virginis in incarnatione:

tractus inde in natiuitate: sed aptus fuit in passione. **I**bi enim xps clavis ferris habuit aptas manus ut erudiret nos de agentibus. **I**te laecea habuit aptū latus ubi ē cor ut erudiret nos de credēdis. **M**ā corde credit ad iusticiā: vel de diligēdis **Luc.** x. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo. **I**te aptos pedes ut erudiret nos de appetēdis: quae pedes aie sunt eius affectus. **I**te ad opis imitationē: quae liber ille de manu angeli accipiendus ē. **A**ngelus ē pascator quae nō tā verbo quae exemplo annūciat vitam xpi. **U**nde talis librum istū. i. vitam huius in manu. i. in opis imitationē. **Q**ui ergo talis pascatoris sequitur exemplū recte de manu angeli librum accipe dicit. **U**n recte stris angelus **Paulus** librum istū accipe de manu nos hortat dicit. **j.** **Cor.** liij. Imitatores mei esto. sic et ego xpi. **E**rgo librum accipe de manu angeli. i. exemplū tene boni magistri quae facit et docet opa xpi. **T**alis magister ē quae mare et terrā pedibus calcet. i. aduersa et prospera superat. **U**n dicit: Statis supra mare et supra terrā. **P**er mare enim aduersa: prospera vero per terram intelliguntur.

Finis septimi libri.

Incipit prologus libri octauy: in quo continentur exempla de legibus: id est de iure canonico et ciuili.

Legū cōditio

Leges iusta decernunt: **Pro**uer. viij. et libere arbitrius hoīs: ex quo opa hūana proueniunt non ē determinatū ad vñū: atigit hoēs nō in suis opibus serone pcedere sed plures errare: pro quo fuit necessariū hoī hōc in suis actibus regulā dirigētē. **Q**uā sit hoīs rō quae est pñmū fm **ps.** hōm pñctū i agēdis: sit cōis mēsurā vel reglā opex hūanoy: diuisa tñ hoīm opa mediātibus diuisis habitibus ab ea regulā. **M**ā opa hūana extrinseca quae ad vitā ipso hoīs pñctū corpale regulā a rōne hūana arte mediāte. **U**n in pmo **Metaph.** dicitur quae hoīm gen^o arte et rōne uiuit. et ars ut diffinit **ps.** in. vj. **E**t hōc rō recta rō factibiliū: et vocat ipse factibilia opa quae pñt ab exteriori materia fieri corpale. **E**t hōc hoīs opa quae pñt ad vitā morālē et